

Tarptautinis atomo laivynas

NEPAISANT LABAI ABEJOTINOS KARINĖS VERTĖS, WASHINGTONO ADMINISTRACIJA SPAUDŽIA SAVO EUROPINIUS SĄJUNGININKUS SUDARYTI TARPTAUTINĮ ATOMINĮ LAIVYNĄ: MLF. - TO LAIVYNO TIKSLAS ATIMTI VOKIEČIAMS NORĄ ĮSIGYTI SAVO ATSKIRĄ ATOMINĘ JĖGĄ.

Po pusės metų petraukos JAV vyriausybė vėl atnaujino spaudimą į savo europinius sąjungininkus sudaryti tarptautinį atominį laivyną. Kadangi apie tai artimiausiu laiku bus daugiau kalbama ir rašoma, verta kartą apie jį plačiau pakalbėti. To laivyno esmė glūdi tame, kad vis stiprėją JAV europiniai sąjungininkai galvoja apie savo atominį apsiginklavimą, kurį jie galėtų panaudoti išeidami iš savo tautinių reikalavimų, nors amerikiečiai ir būtų tam priešingi. Mat, šiandien visi NATO atominiai ginklai gali būti panaudoti tik JAV prezidentui leidus. Gali atsitikti, kad JAV prezidentas pabūgs panaudoti tuos ginklus, jei reikals suksis apie kokį nors Europos kraštą, o ne pačias JAV. Gali atsitikti, kad JAV prezidentas atsisakys rizikuoti New Yorko saugumu dėl kurios nors Turkijos provincijos ar net ir Berlyno!

1957 metais JAV sudarė dvišales sutartis su D. Britanija, Italija ir Turkija, kuriomis tie kraštai leido savo teritorijoje amerikiečiams laikyti paruošties

Vytautas Meškauskas

stovyje raketas, nutaikytas į Sovietų Sąjungos taikinius. Jos galėjo būti paleistos abiejų kraštų vyriausybėms sutarus. Tačiau tos Jupiterio tipo raketos šiandien laikomos pasenusiomis. Dėl to, o gal dėl to, kad taip sutarta su Chruščiovu Kubos krizės metu, JAV tas raketas iš Turkijos ir Italijos atsiėmė. Tas sustiprinė įspūdį, kad vakarų pusėje atominį monopolį turi JAV ir tik jos vienos. Toks įspūdis vargiai ar yra politiškaai naudingas. Todėl NATO vyr. vadas JAV generolas Norstad siūlė NATO padaryti penktąją atominę galybę. Pagal jo planus Europoje turėtų būti suteikta per 600 atominų raketų, esančių jo, Nato vado, žinioje. Tačiau tas nelabai patiko Washingtonui ir Norstadas pasitraukė. Jo įpėdinis, buvęs kariuomenės štabo viršininkas Lyman L. Lemnitzer, pabuvęs metus NATO vadu, irgi pamatė, kad NATO turi turėti savo atskirą nuo JAV atominę galybę -- politiniais ir psi-

chologiniais sumetimais. Tada Kennedy administracija pasisakė už dabartinio Tarptautinio Santykių Instituto Harvardo Universitete vedėjo prof. Robert R. Bowie idėją sudaryti tarptautinį atominį laivyną. Tą idėją prof. Bowie išvystė buv. Eisenhowerio administracijos Valstybės Sekretoriaus Christian Herter pavedimu. Prezidentas J.F. Kennedy 1961 m. gegužės mėn., kalbėdamas Kanados parlamente Ottawoje pirmą kartą viešai pareiškė: "Mes tiriamo galimybes sudaryti tikrai tarptautinį atominį laivyną."

Per du su pusę metų išryškėjo toks planas:

* Tą laivyną sudaro 25 laivai, 18,000 to didumo (vokiečiai siūlo 14,000 to.). Tuos laivus tvarkytų tarptautinė žinyba. Jie būtų prekybinio tipo, tačiau kiekvienas jų turėtų po 8 Polaris raketas, kurios pasiektų taikinius už 4,000 km. (2,500 mylių).

* Įgulas sudaro savanoriai iš Nato valstybių, vienam laivui trijų tautybių. Tačiau kiekviename laive turėtų būti dalis amerikiečių, nors nė viena tautybė negalėtų sudaryti daugiau kaip 40 įgulos procentų.

* Toks laivynas kainuotų apie 500 milijonų dolerių į metus, kurių 40% padengtų JAV, 35 Vokietija, o likusią dalį mažesnės valstybės.

* Nutarimas kada tas raketas galima paleisti, daromas vienbalsiai, atseit kiekvienas dalyvaujantis Nato narys turi veto teisę.

* Taikiniai numatomi kartu su JAV Strategic Air Command, o pats laivynas yra NATO vyr. vado žinioje.

Iš kariško taško žiūrint, toks laivynas neturi daug reikšmės, nes visų pirma JAV pačios turi daugiau atominį ginklų -- bent 20 kartų negu numatytas tarptautinis laivynas, o ir tarpt. laivynas šauntyti gali tik amerikiečiams leidus. Be to, plaukią virš vandens laivai yra lengvai pažeidžiami, (į tą argumentą amerikiečiai atsikerta, kad faktinai tuos dvidešimt penkis laivus išskirti iš kasdien Atlante plaukiančių apie 3,000 laivų būtų labai sunku. JAV laivynui 1961 m. sausio mėn. prieikė net keturių dienų, kad susektų portugalų keleivinį laivą Santa Maria, kurį pagrobė sukilėliai).

Iš viso, tuo laivynu amerikiečiai siekia politinio tikslo. Jie juo nori sulaukyti europiečių ambicijas įsigyti savo nepriklausomus atominius ginklus. Todėl tuo planu labai mažai domisi britai, kurie turi savo ginklus ir prancūzai, kurie greitai žada įturė-

Lietuvių Studentų Sąjungos naujai išrinktoji centro valdyba. Stovi iš kairės: Studentų Gairių red. R. Griškėlis, sekretorė I. Bajorūnaitė, Detroito skyr. pirm. A. Alantas, ALT atstovė J. Gailiūšytė, ižd. P. Kausteklis, programos vedėja A. Valaitytė, užs. skyriaus vedėjas A. Bublys, spaudos informacijos vedėja I. Staniulytė, pirmininkas A. Zaparackas. Nuotraukoje trūksta vicepirm. A. Ūdrio.

BRAZILIJOJE POLITINĖS AISTROS ATVĖSTA...

JURGIS SATORIUS,
Dirvos spec. korespondentas
Brazilijoje

Dar prieš dvi savaites atrodė, kad betruksta tik stambesnės kibirkštys, ir šiame tūkstančiais mylių matuojamame plote prasidėtų įvykiai, kurių pasekų niekas negalėtų nusakyti. Tačiau, lyg nematomo dirigento lazdelės mostelėjimu, viskas aptilo... Ir tai įvyko kaip tik tuo momentu, kada prezidentas pasiūlė parlamentui įvesti karo stovį. Kaip tik tuo momentu riedėjimas į pakalnę ir buvo sulaukytas. Atrodo, kad

karo stovio įvedimas krašte nepriimtinas nei kariškiams, nei kraštutiniams dešiniams: šio vaisto pasidilymas, atrodo, kad prablaivė kai kurių politikierių apsvaigusius smegenis.

Ir tik po to, kai padėtis šiek tiek nurimo, prezidentas Goulart pradėjo naujus pasikalbėjimus. Ši karta jis pasikvietė į prezidentūrą beveik visus krašto gubernatorių. Jie turėjo patarti prezidentui, kuria kryptimi sukti krašto vairą, kad neįvyktų visiškas chaosas. Tačiau šiuose pasitarimuose nedalyvavo Goularto politiniai priešai: Guanabara gub. Lacerda ir Sao Paulo gub. Adhemar Barros. Vietinė spauda teigė, kad paskutiniai dalyvausią sekančiuose gubernatorių ir prezidento pasitarimuose, kurie netrukus įvyksią Curitiba mieste.

Šių pasitarimų metu gubernatoriai sutiko remti reformas, kurios yra suderinamos su krikščioniškais ir demokratiškais principais. Gubernatoriai patvirtino, kad jų pažiūros esančios panašios į prezidento, kiek tai liečia tokių reformų būtinumą. Jie skatino prezidentą imtis griežčiausių priemonių prieš nepažabotą infliaciją (spalio pirmomis dienomis už dolerį buvo mokama 1,250 kruzeirų, o spalio 22 temokėjo 1,090 kruzeirų). Gubernatoriai teigė, kad visa tauta atydziai stebi įvykius ir esanti pasiryžusi ginti demokratinės institucijas bei valstybų savistovumą.

Nėra abejonės, kad prezidentas Goulart suprato, jog Darbiečių Partijos lyderis parlamente, Bocuava Cunha (kraštutinis kairysis), yra labai kenksmingas ne tik jo asmeniškam, bet ir visos vyriausybės prestižui. B. Cunha buvo neseniai pakeistas dešinės nium parlamentaru Doutele de Andrade. Su pastaruoju Goulart vesiąs pasitarimus dar šią savaitę. Juodu aptarsią žemės reformos ir konstitucijos pakeitimų įstatymus. Pagal spaudos teigi-

mus, šie įstatymai busią bendrai pateikti ir remiami socialistų ir darbiečių partijų. Kiek tai liečia naują žemės reformos įstatymo projektą, jis turįs tą naujovę, jog už nusavintas žemes vyriausybė mokėsianti žemvaldžiams valdžios paskolos lėšomis. Tačiau tik teismams galėsiai nuspręsti, ar žemės nusavinimas tame rajone yra būtina reikalingas.

Atrodo, kad apie spalio 16 d., prieš patenktant į spaudą paskutinėms informacijoms apie naują žemės reformos įstatymo projektą, prez. Goulart sostinėje tarėsi su socialistų partijos parlamento vadovybe. Jis stengėsi laimėti šios stambios partijos pritarimą, prieš keisdamas savo vyriausybės kursą į dešinę. Pasikalbėjimo metu prezidentui būvę primesta, kad jis leidžias komunistams plėstis jo vadovaujamoje vyriausybėje. Į prezidento konkretų klausimą, kokius komunistus socialistai turį galvoje, prezidentui buvo nurodytas Francisco Mangobeira, Petrobbras (valstybines žibalo įstaigos) direktorius. Prezidentas atsakęs, kad pastarąjį kaip tik paskyręs parlamentas, o jis jį pakeitęs gen. Albino Silva. Anot prezidento, niekas negali prikišti, kad gen. Silva būtų komunistas. Į parlamento teigimą, kad valdžioje esama apsimetusių demokratų (fellow travelers), kokiu esąs buvęs švietimo ministeris Paulo de Tarso, kuris vaidino krikščionių demokratų ir vedė prokomunistinę politiką, prezidentas atsakęs, kad de Tarso privėlėjęs palikti savo postą. "Mano valdžioje nėra vietos apsimetėliams" -- teigė Jango. Prezidentas išskėlė, kad jo vyriausybė ir jis asmeniškai yra puolami komunistinės spaudos, tad negali būti kalbos apie prokomunistinę valdžios liniją. Galima prileisti, kad šie prezidento pasikalbėjimai kuriam laikui užtikrins vyriausybės pastovesnį darbą, remiantis parlamento dauguma.

Taip pat ir streikai negresia šiomis dienomis, kaip kad paskutinėmis savaitėmis buvo mada viską išsireikalauti streikų pagalba. Spalio 17 d. bandė streikuoti Rio uosto krovėjai, bet prezidentas įsakė ... ir streikas neįvyko. Taip pat nedavė rezultatų ir elektros bėdės dirbančiųjų grąsinimas streikuoti. Viskas kaž kaip savaime susitvarkė...

Tik jau gamtoje, tai nėra jokios tvarkos. Nepaprastos sausros visiškai ištuštino visus vandens rezervuarus, nuo kurių priklauso elektros energijos tiekimas Sao Paulo ir Rio de Janeiro didmiesčiams. Šiuo metu per parą nutraukia elektros energiją šešioms valandoms, ir jeigu neprasisdės liūtytis, kurių visi nekantriai laukia, ligi lapkričio 15 d., sugrius bet kokia vandens ir elektros energijos tiekimo sistema. Jau dvi savaitės laiko, kai kurios Rio miesto dalys nebeturi vandens. Tai menki juokai, gyvenant Copacabanos danguiraižuose, kai reikia lipti XII-jį aukštą ir saugoti vandens tiekimo vandą, kad pasidarius at-sargos...

Šiandien ir rytoj

SPALIO paskutinėmis dienomis kasmet prisimename kraujuotą 1956 metų Vengrijos sukilimo numalšinimą.

Štai septyneri metai prabėgo, kai Vengrija buvo sukilusi. Tas sukilimas galėjo būti svarbiausiu įvykiu mūsų amžiuje. Dėka vengrų tautos drąsos, Vakarai turėjo vienintelę progą sustabdyti komunizmo plėtimąsi pasaulyje. Deja, tas nebuvo padaryta.

Dabar, po septynerių metų nuo to kraujuoto sukilimo numalšinimo sužinoma kai kurios smulkmenos, kurios parodo, kaip laisvasis pasaulis praleido gražiausią progą išlaisvinti vieną tautą iš po Maskvos jungo.

Kremlius atstovai Mikojanas ir Suslov tada po pasitarimų Budapeste pavedė Vengrijos premjerui Imre Nagy atstatyti 1945 m. koalicijos sistemą, kas reikė laisvus rinkimus. Komunistų ideologas Fyorgy Lucacz tada išsireiškė vienam lenkų laikraštininkui, kad vengrų kompartija būsianti labai patenkinta, jei rinkimuose gaus 5 ar 10% balsų vietoj "įprastų" 99%.

Mikojanas ir Suslovas derėjosi su Nagiu ir dėl sovietų kariuomenės atitraukimo iš Vengrijos, spalio 30 į 31 naktį Kremlius davė savo sutikimą ir Maskvos radijas pakartojo žinią ketletą kartų. Tai buvo vengrų politinė ir karinė pergalė, kurią Kremlius patvirtino.

Dabar po septynerių metų sužinoma, kad šios Kremlius nuolaidos sovietų kompartijoje sukėlė nepasitenkinimo. Tuo metu Chruščiovas dar nebuvo vyriausybės galva, bet jis jau tvirtai sėdėjo partijos sekretoriaus kėdėje. Senoji Stalino gvardija, Molotovo vadovaujama, ėmė priekaištauti Chruščiovui jo liberalų nutarimus partijos XX kongrese, be ko Vengrijos sukilimas nebūtų įvykęs. Sovietų armijos vadovybė irgi buvo nepatenkinta, kad jų garbingos divizijos turi nusileisti prieš jaunus vengrus, ginkluotus tik granatomis. Po Rytų Vokietijos diktatoriaus Ulbrichto protestų, bulgarų ir rumunų komunistinė spauda prisipažino, kad komunistinis režimas jų kraštuose neišsilaikys ilgai, jei Vengrijos sukilimas nebus numalšintas bet kokiomis priemonėmis. Komunistinė Kinija apkaltino Chruščiovą, kad jis dėl Vengrijos noris paaukoti pasaulinės revoliucijos siekimus.

Ir kai Kremliuje aplink Chruščiovą visi maištavo, jį išgelbėjo Anglijos ir Prancūzijos intervencija Suez. Tai buvo visai nepriklausoma nuo Vengrijos problema, bet ji davė Chruščiovui argumentą. Tą pačią naktį sovietų tankai Vengrijoje pradėjo akciją. Imre Nagy protestavo motyvuodamas susitarimais su Mikojanu ir Suslovu. Kremlius atsakė: "Vakariečių agresija Suez pateisina mūsų akciją Vengrijoje. Ji mus verčia priešinai elgtis".

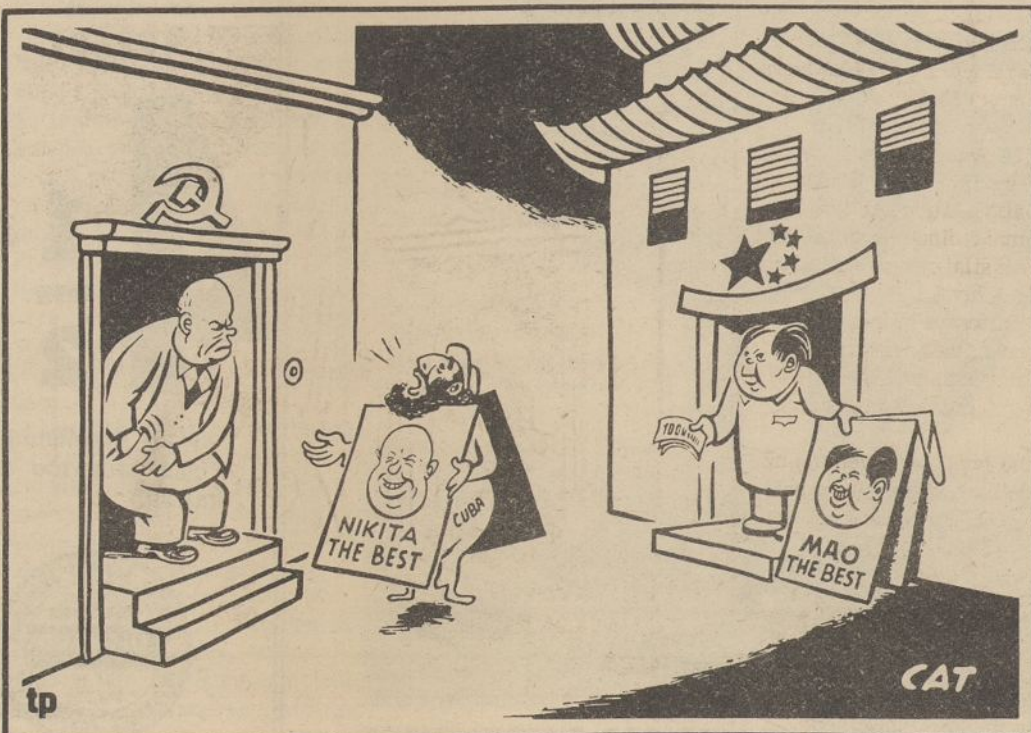
Kaip žinome, Suez akcija pasibaigė nepasisekimu. Bet ji davė argumentą sovietams pasmaugti Vengrijos tautą. Budapesto gatvėse darbininkai kovėsi už savo laisvę. Jų viltis buvo sustraiškta sovietų tankų. O su jų bandymais dingio ir visų tautų už geležinės uždangos viltis kada nors išsilaivinti. Vengrijos kraujas tekėjo ir sukilimo karžygiai veltui žuvo...

Dar buvo viena galimybė. Jei tuo laiku buvęs JT gen. sekretorius Dag Hammarskjöld būtų nuvykęs į Budapeštą palaikyti tautą, kuri reikalavo laisvės, kovos vaisiai būtų buvę pozityvūs. Nelaimei, Hammarskjöld nevyko į Vengriją, aiškindamasis negavęs vizos.

Septyneri metai praėjo nuo to kruvino įvykio ir gyventojų už geležinės uždangos padėtis nepagerėjo. Vakariečiams būtina prisiminti 1956 metų Vengrijos dramą, kad nepadarius panašių klaidų...

VILNIUJE vienoje mokykloje mokytojas klausia mokinių koks yra skirtumas tarp kapitalizmo ir komunizmo. Vienas mokinytis atsako:

-- Kapitalistinėje sistemoje kai kurie privileijuotieji turi viską, tuo tarpu komunistinėje sistemoje visi nieko neturi... (vg)

-- Aš sutinku ir toliau nešioti jūsų reklamą, jei...!

Prof. dr. Povilui Stančiui mirus

Š.m. spalio mėn. 16 dieną Montclair, N.J. mirė prof. dr. Povilas Stančius.

Gimęs Devyduonių k. Gudžinų v. Kėdainių apskr. 1888 m. sausio 23 dieną. Baigė Panevėžyje Realinę mokyklą 1908 m. 1909-1910 m. studijavo gamtos mokslus Peterburgo universitete. 1910 metų rudenį perėjo į Karo Medicinos Akademiją tame pačiame Peterburge ir baigė ją 1914 m. lapkričio mėn. 28 d.

Nuo 1914 m. rudens iki 1917 m. galo tarnavo gydytoju Rusų kariuomenėje ir dalyvavo I-me Pasaulyniame kare. 1918 m. grįžo Lietuvon ir metus 1918-19 vertėsi praktika Grinkiškyje. Nuo 1919 m. birželio mėn. iki 1924 m. pavasario tarnavo Lietuvos kariuomenėje, buvo pulko gydytoju, diviziono gydytoju ir vėliau karo ligoninėje chirurgijos skyriaus ordinatorium. 1923 m. dalyvavo gydytoju savanoriu Klaipėdos sukilime. Iš kariuomenės į atsargą išėjo pulkininko leitenanto laipsnyje 1924 m. pavasarį. Bet ir pasiliovęs iš kariuomenės nenutraukė ryšių su kariuomenės sveikatos tarnyba. Pavyzdžiui -- 1935 m. VIII-ame tarptautiniame karo Medicinos Kongrese Briuselyje parašė pranešimą "Les soins bucco-dentaires à l'avant".

Prof. dr. Stančius dirbo Vytauto Didžiojo Universitete stomatologijos ir dantiatrijos katedros ir klinikos vedėju, 1924 metais vyko į užsienius studijuoti burnos chirurgiją. 1925 metais jam buvo pavesta organizuoti stomatologijos ir dantiatrijos skyrių. Stomatologijos ir dantiatrijos katedros ir klinikos vedėju jis išbuvo nuo 1925 metų iki 1944 metų. Pradžioje buvo docentu, 1937 metais parašė darbą - disertaciją "Odontogeninių cistų klausimu", gavo medicinos daktaro laipsnį ir tapo extraordinarinio profesoriaus. Tas dantiatrijos skyrius paruošė ir išleido virš 500 dantų gydytojų. Jis bendradarbiavo su Lietuvos Dantų Gydytojų Sąjunga -- skaitė paskaitas darė pranešimus, ruošė pasitbulinimo kursus, padėjo suruošti 1948 m. dantų gydytojų kongresą Kaune. 1931 metais dalyvavo Tarpautinės Dantų gydytojų Federacijos Kongrese Paryžiuje.

Savo patarimais padėjo naujų klinikų statymo ir įrengimo darbe. Žurnale "Medicina" dr. Stančius parašė eilę mokslinių straipsnių ir buvo to žurnalo Redakcinės komisijos narys.

Prof. dr. Stančius buvo Lietuvos Gydytojų Korporacijos "Fraternitas Lithuanica" narys. Į korporaciją, kuri buvo lietuvių studentų įkurta prie Karo Medicinos Akademijos dar 1908 metais, dr. P. Stančius įstojo būdamas studentu 1909 metais rudenį. Ir per visą savo vėlesnį gyvenimą jis buvo uolus ir korporacijos idealams ištikimas narys, niekad su jais neprasilenkdamas. Į metinius korporacijos suvažiavimus, kurie moraliai nariams yra privalomi, jis atvykdavo ir iš fronto karo metu. Su korporacijos nariais - broliais jis nenutraukė ryšių ir tremties metu Vokietijoje ir čia Amerikoje.

1944 metais prof. dr. P. Stančius iš Lietuvos pasitraukė nenorėdamas atsidurti rusų valdžioje. Vokietijoje jis dirbo Freiburgo Universiteto stomatologijos klinikoje ir žandikaulių ligoninėje. Vėliau Pabaltijos Universitete Hamburge jis buvo stomatologijos ir dantiatrijos katedros vedėju. Ne kurį laiką dirbo IRO sveikatos tarnyboje.

Į Ameriką atvyko 1950 metais ir kurį laiką dirbo rezidentu ligoninėse. Vėliau kaip pensininkas apsigyveno Montclair New Jersey valstijoje. Čia jis susirgo 1961 m. pradžioje, bet patenkiamai pasitaisė. Š. m. spalio mėn. 13 dieną vėl susirgo ir spalio 16 d. mirė.

Prof. dr. Povilas Stančius buvo taurus, geros širdies, aukštai išsilavinęs žmogus, geras lietuvis patriotas. Jis buvo gerai išmokslintas gydytojas, savo specialybės geras žinovas. Kaip žmogus ir gydytojas buvo mylimas ir vertinamas savo bendradarbių ir ligonių.

Broliai fraternitiečiai jį labai vertino, gerbė ir mylėjo, kaip korporacijos idealams ištikimą pavyzdį savo brolių. Tų idealų vedamas jis mylėjo savo tėvynę Lietuvą, labai jos ilgėjosi ir svajojo į ją grįžti. Fraternitiečių atmintyje jis liks visada.

Liko jo geriausia gyvenimo

Jonas Rūtenis

NEW YORKO ŽMONĖS, DAIKTAI IR IDĖJOS

LIETUVIŲ KOMITETAS PASAULINEI PARODAI -- išsiuntinėjo atsišaukimus prašydami piniginių, visų tautiečių paramos. Jame rašoma: "Lietuvių dalyvavimas pasaulinėje parodoje yra ne tik labai svarbus, bet gal būt, ir vienintelis būdas iškelti milijoninei laisvojo pasaulio žmonių miniai ne tik lietuvišką meną, dailę, tautinius šokių, dainų, kultūrą, bet ir pasakyti laisvajam pasauliui apie mūsų tėvynės padarą ir skriaudą ir mūsų ryžtą už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę."

Pasaulinė Paroda turi būti visų laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių solidarumo ir tėvynės meilės pademonstravimas".

Kiekvienas, laisvajame pasaulyje, lietuvis neatidėliodamas turi ir privalo tuoj pat prie šio prisidėti ir visakeriopai paremti.

Mes dažnai supykstame, kad vienas kitas politikas ar rašytojas Lietuvą, pavergtuosius minėdamas, praleidžia, o čia gi mes turime galimybę tą savo mylimą Lietuvą milijonams pademonstruoti. Mes čia esame ambasadoriaus padėtyje atstovauti pavergtą Lietuvą, todėl mūsų visų pastangos tebūnie geresniam ir sumanesniam Lietuvos atstovavimui.

Visi gražūs sumanymai, išmintis ir norai susiduria su iš-

draugė ir ištikima jo ligoje slaugytoja žmona p. Genovaitė Stančienė - Buterleiviūtė. Giminių ir draugų palydėtas a.a. prof. dr. Povilas Stančius buvo palaidotas Monclairo kapinėse š.m. spalio 19 dieną.

Dr. V. Ingelevičius

laidomis. Joms padengti reikia mūsų aukos. Nebūtina ji turi būti didelė, bet ji turi būti solidari, visuotina ir visų lietuvių. Tada tik bus pilnumo įvykdytas tėvynės meilės ir kovos už jos laisvę pademonstravimas.

BROOKLYNO VYRŲ CHORAS, tai labai naujas ir labai mielas vardas. Šio choro steigėjas ir maestro muz. Vladas Baltušaitis. Šiuo metu jau turima arti 30 vyrų ir tikimasi šį skaičių padvigubinti.

Tenka džiaugtis nepailstama muz. V. Baltušaičio energija, kuriam vertybes, kurias praturtina mūsų tremtinišką dailę. Visam šiam užsimojimui linkėtina tokios pat aukštumos ir sodrumo, kaip kad turime Chicagoje -- lietuvišką operą, kurios tėvu taip pat yra, dabar brooklynietis, muz. V. Baltušaitis.

PARENGIMŲ, subūvimų, konferencijų, pobūvių, pasipylė kaip voveruškų. Rengėjai suka galvas, kad viskas gerai pavyktų, daug svečių atsilankytų, pelno labai kilniems tikslams būtų. Suka galvas ir dėl visų šių nutikimų programų, ypač meno programų. Tam tikslui ištisus vakarus skaičiuoja, kad duobėn neįpuolus, kokį, iš kur pasikviesti scenos ar kitą menininką, kad visuose tuose nutikimuose nebūtų visai kasdieniška ir pilka. Už tat kviečiami žinomi ir garsūs solistai, muzikai, aktorius -- kartais ir mažiau žinomas, pradedančius, jaunas jėgas ir pagal pobūvio sąmatą moka už kelionę ir honorarą. Išvadoje, kilniems tikslams lieka trupiniai, ir visas trūkšas rezultate neapsimoka. Taip, žinoma galvojant liečiama viena medžio pusė, bet apvertus kitaip, iš viso pobūvio teliktų tik pašnapsavimas.

Baramė jaunimą, kad jis nuliutėvė, bet ir senimui priminti, kad be meninės programos nuliutėvėjimo kelyje būsime pirmesni nei tas mūsų baramas jaunimas. Pobūvio dvasia turėtų būti: pirma ką nors gero duoti, o tik pasikvi, kad ir labai kilniams tikslui, gauti.

AMBASADORIUS VACLOVAS ALKSNINIS. Taip. Tai tikra tiesa. Vaclovo Alksninio asmenyje mes, newyorkiečiai tokį turime. Nemanoma čia atpasakoti jo biografijos, bet norima vienu kitu žodžiu atžymėti jo tolerantiškąją ambasadorystę visame didžiajame New Yorke.

V. Alksninį, jeigu, kuris lietuvis kur nors nuėjęs nesutinka, tuojau klausia kur jis, kas atsitiko, gal serga. Bet taip būna retai. Visų organizacijų, politinių sambūrių, komitetų, posėdžių, pasikaitų, susirinkimų, parengimų, sporto švenčių, meno parodų, koncertų ir kitose salėse visada sutiksi V. Alksninį. Jam viskas miela, visi jam mieli, jei jie dirba, juda -- nemiega. Jis visiems ir savo darbu ir savo triusu ir auka padės, pritaris, padrąsins, nors jis pats bus kitokios nuomonės ir kitaip apie tai galvos, bet esmėje jį jungia su visais, kaip prof. Pakštas sakė: lietuviškasis dinamizmas. Neveltui užtat jis newyorkiečių tarpe nešiojasi laisvės kovotojo -- riterio titulą.

Manding, ar neverta jo pavyzdžiu pasekti ir kitiems, kuriems vienokiu ar kitokiu atveju perprasta, nepatogu, neverta, nepri-

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* PIRMASIS KANADOS kviečių transportas, nupirkta Sov. Sąjungos atsidūrė tiesiai -- Kuboje.

* KAI KURIŲ JAV PREKYBININKŲ entuziasmą dėl prekybinių galimybių su komunistiniais kraštais temdo ta aplinkybė, kad komunistai siekia patys gamintis būtinąs prekes, perkant iš užsienio tik tai, kas jiems neišvengiamai reikalinga. Be to, komunistiniai kraštai neturi pakankamai išteklų didesniai importui apmokėti. Taip pat reikėtų pakeisti visą eilę įstatymų, kad suteikus Sov. Sąjungai ilgalaikius kreditus.

Taigi, rinka teoretiškai atrodo labai plati, tačiau jos pirkimo galia ribota.

* VAKARŲ DIPLOMATINIAI sluosniai rado rimtą susirūpinimą, kad Alžiro ir Maroko dykumos karas neišsiplėstų į didesnę Rytų - Vakarų konfliktą. Pranešama apie Sov. Sąjungos ir Egipto ginklų transportus į Alžirą. Viešai gi abiejų kraštų vyriausybės siekia susitarti taikiu būdu konferencijoje, kuri šiomis dienomis vyksta Mali.

* RESPUBLIKONŲ PARTIJOS vadovybė rodo nepaprastą susidomėjimą tikrosiomis priežastimis, dėl kurių atsistatydino du aukšti demokratų administracijos pareigūnai: laivyno sekretorius Fred Korth ir Senato demokratų sekretorius Robert G. Baker.

imtina drauge toje dinamizmo ugnyje degti.

Mielam ambasadoriui, nepaminėtam net ir lietuviškoje enciklopedijoje, linkėtina ilgiausių ambasadorystės metų vis taip ženklinant gyvenimo kelius, kad žmogumi žemėje būta.

Po truputį aiškėja tų dviejų asmenų nesuderinami veiksmai su tarnybiniiais įsipareigojimais. Be to, R.G. Baker byloje išskilo ir jauna, graži vokiečių Eli Rometsch, kuri skubiai buvo išgabenta į Vokietiją.

Respublikonai visais būdais stengiasi prasimušti protamsos uždangą, kuria šią bylą stengiasi uždengti demokratų vadai. Prieš rinkimus čia gali atsirasti labai nemalonių faktų, kogerio, panašius į Anglijos vyriausybės turėtus nemalonumus.

* SOV. SĄJUNGOS SPAUDA patvirtina žinias, kad rusų kolchozininkai priversti masiniai skersti galvijus dėl pašarų stokos.

Eilės sunkvežimių stovi prie negausių skerdyklų Kursko rajone. Londono laikraščiai, komentodami tuos faktus, prieina išvados, kad neautorizuotas masinis galvijų skerdimas yra tradiciniu pavojaus ženklui ūkinei katastrofai. Tokie pavyzdžiai lydi žemės ūkio suirutę nuo pat 1917 m. revoliucijos.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Sovietų Sąjungos kalėjime susitikę trys nuteistieji pareigūnai klausia vienas kito, už ką nuteisti. Vienas atsako, kad už sabotажą, nes pavėlavęs į tarnybą 10 minučių. Kitas už šnipinėjimą, nes, į tarnybą atėjęs 10 minučių per anksti, o trečiasis paklaustas atsako, kad jis buvo nuteistas už tai, kad į tarnybą atėjo laiku, nes buvo apkaltintas turįs laikrodį gautą iš Vakarų.

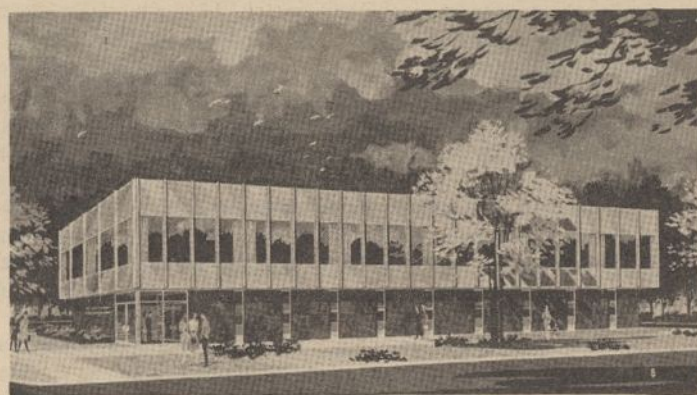
DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDŲ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-1395; Suburban Phone: 656-6330

PREMIUM QUALITY ALWAYS...POPULAR PRICES EVERYWHERE

MOKAME

4 1/2%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

DIRVA ★★ ★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

ŠIŲ DIENŲ "BAJORAMS"...

Tėvų - didvyrių idėjas pamyne,
Ne jūs šiandieną tautos vadovai!
Už bočių kalbą, už jų tėvynę
Be jūsų skydo pradėjom kovą!

Ne jums šiandieną bevadovavus!
Bet stot į bendrą darbą oi laikas!
Pamesti laikas kitiems tarnavus!
Nes mums išeitų kantrybės saikas.

Maironis

Tai Maironio žodžiai Lietuvos aristokratijai ir bajorams. Ir ne-reikėjo nei žintmečio, kad ateitų laikas iškelti naujos mūsų "bajo-rijos" problemą, kuri ne mažiau būdinga, ne mažiau skaudi ir šių die-nų mūsų gyvenime. Tai naujoji mūsų "bajorija", kurios kūrmosi ir atsiradimo pagrindu glūdi ta pati klaidinga idėja, kaip ir anais lai-kais, pagimdžiusi "gente lithuanus, natione polonus" posakį. Tos naujosios "bajorijos" pagrindu, vietoj "natione polonus" šiandien įstatykime žodžius "natione americanus" ir gausime dar didesnę pa-radoką, dar ryškesnę žmogaus svetimų plunksnų vaikymosi kome-diją.

Žmonės, kurie skaitė Barbaros Armonienės pasakojimą apie iš-gyvenimus Sibire, žmonės, kurie patys yra perėję nužmoginimo ke-liją ir kančią, patvirtins, kad gyvybinė žmogaus jėga, jei ji turi atra-mą stiprioje valioje ir gyvenimo tikslu, yra kur kas tvirtesnė ir ga-lingesnė, nei dažnas įsivaizduojame.

Bet tai atspira prieš fizinį terorą ir dvasinį žmogaus žlugdymą. Kyla klausimas, o kaip su tų žmonių atspira, kurie nėra nei fi-ziniai, nei dvasiniai prievartaujami, o vistiek lengvai pasiduoda įta-koms, normalaus gyvenimo raidos sukurtooms? Koks moralinis pa-grindas nutautėjimui, savo tautybės ir kalbos išsižadėjimui, gyvenant pasaulyje, kuriame nėra nei policinės prievartos, nei moralinio spau-dimo savo prigimtų žmogaus savybių išsižadėjimui.

Imkim t.v. amerikiečių vidurkį. Jie nesidrovi prisipažinę, kad vartoja angli kalbą. Jie nesidrovi prisipažinę, kad jie yra vienos kurios europietiškos tautos kilimo. Daugelis čia gimusių tėvų vaikai didžiuojasi mokėdami, šalia bendrai vartojamos anglų kalbos, dar ir savo protėvių kalbą. Galų gale, kalbos nebeišmokę, dalyvauja savo tautinės grupės organizacijose, klubuose ir nevengia bei nesidrovi "pridėkto", kaip Hungarian-American Club, Slovenian-American Assoc. ir pan.

Sunku išmokyti laisvai vartoti lietuvių kalbą. Ji buvo sunki mokintis ir tiems, kurie lankė mokyklas Lietuvoje. Sunkiai ją sekasi tinkamai išmokyti ir naudoti dabartinių lituanistinių mokyklų moki-niams. Visas tas "sunkumas" glūdi lietuvių kalbos tikslume ir ra-finuotume, kaip savo knygos "Comparative Philology and An Outline in Lithuanian Grammar" įvade sako autorius Th. S. Thurston. (Tą įva-dą atskira brošiūra išleido Juozas J. Bachunas).

Lietuvių kalba ir sugebėjimas ją naudotis yra neįvertinamas turtas ir pasididžiavimas. Tik galia, kad tokius faktus turi įrodinėti svetimtataučiai. Ji tokias nuomones išgirdus, turėtų ir ausys nurauti visų tų mūsų "bajorų" kuriems lietuvių kalba jei ir turi kokią vertę, tai dažniausia tik kaip -- anglų kalbos akcento darytoja.

Ir Th. S. Thurston vargu ar būtų ką daugiau patyręs teigiamo apie lietuvių kalbą, jei jam nebūtų pagelbėję kiti tautų išymūs kalbininkai: Vienas jų, žinomas prancūzų mokslininkas Elisee Reclus savo knygoje Nouvelle Geographie Universelle aprašydamas lietuvių kalbos grožį, sako:

"Jei tautos vertė totalinėje humanizmo sumoje būtų vertinama pagal jos kalbos grožį, lietuvių tauta turėtų būti pirmoji tarp Euro-pos tautų."

Neveltui Th. S. Thurston ir sako, kad "turtingiausi lietuvių tau-tos palikimu yra jos kalba, reprezentuojanti aukščiausius žmonijos laimėjimus. Toji kalba pralenkia visas Europos kalbas savo seno-viškumu, savo garsų grynumu ir nepaprastai puikia gramatine struk-tūra."

Ir taip perlas po perlo -- žinomų kalbos tyrinėtojų, mokslininkų, filologų nuomonės. Gi mūsų "bajorai" tiek turtingi, kad gali atsisa-kyti ir to, kas visam pasauliui yra brangiausia. Anot Maironio -- Užimio tėvynės bajorai - galiūnai! Dvasia svetima jų gaivinami kūnai; Tėvų palikimą užmiršo; Nustoję senobinio būdo, liežuvio, Viešai užsigynę net vardo lietuvių, Tėvynę sau kitą išpiršol...

(i.č.)

Ir protestuoti kartais reikia labai kietai

Gana atidžiai peržiūrėję per-skaitau visus didžiulius lietuvių laikraščius, bet nė viename ne-tiko matyti žinutės ar straipsnio, pasirašyto L. Valiuko, kur jis bū-tų kvietęs lietuvius pareikšti ne-pasitenkinimą ar protestą Dick Nixon'ui dėl jo straipsnio

("Khrushchev's hidden weak-ness"), kuris buvo pakelbtas Sa-turday Evening Post žurnale, 1963 metų spalio mėn. 12 d. numeryje. Tiesa, tuo reikalu buvo ma-ža žinutė Drauge; buvo panaši žinu-tė ir Darbininke. Po ta žinutė Darbininke buvo pažymėti inici-

Brooklyno Operetės choras ruošiasi Dainų šventei.

Vyt. Maželio nuotrauka

DABAR PATS DARBYMETIS

Atrodo keistoka, ruduo jau ei-na į galą, o New Yorke dabar pats darbymetis. Kadangi pasa-u-linės parodos atidarymo valandos artėja nepaprastais šuoliais, ir ten mums, lietuviams, svarbiau-sia -- Lietuvių Diena. Tai ir aš, kaip meno ir dainos sekcijos sekretorius, kuriam rūpi ne tik lietuviškos dainos aidai paro-doje, bet ir su tuo neabejotinai susiję piniginiai reikalai, be ku-rių nei žingsnio, nuskubėjau pas kun. dr. Stasį Valiūšaitį pasitei-rauti, kaip vystosi jo pradėtas vaju ir kiek jau turime pinigų

gais. Lietuviai prie to nėra pri-pratę, jie žengia šioje srityje tik pirmuosius žingsnius. Laikraš-tininkai, užuot padrąsindami lie-tuvius, juos pristabdo, kaip kad šį kartą padarė Dirvos redaktoriaus.

Dirvos redaktoriaus tame veda-majame palietė tikstantį ir vieną klausimą. Nė nemėginsiu į visus atsakyti ar duoti paaiškinimus bei papildymus.

Iš vedamojo atrodo, kad aš abe-joju Nixon'o antikomunistiškumu. Iš kur ta mintis atėjo Dirvos re-daktoriui į galvą, negalėčiau pa-sakyti. Mano noras visad buvo ir yra, kad visi, kurie aiškiai pasi-sako prieš komunizmą, taip pat labai aiškiai pasisakytų ir Lietu-vos laisvinimo reikalu.

Dick Nixon yra geras mano bi-čiulis. Su juo eilę kartų yra tekę ir žodžiu ir raštu pasikeisti as-trokomis nuomonėmis Lietuvos ir šio krašto reikalais. Tas jo-kio būdu mūsų santykių nepaga-dino. Jis iš viso nemėgsta "dip-lomatiškų" protestų ar nepasi-tenkinimo pareiškimų. Jis nori aiškių ir kietų nuomonių pareiš-kimų.

Primetama netiesioginiai sto-ka apdairumo ir diplomatiškumo. Tobulybės šioje planetoje nėra; joku būdu neturiu minėtų dory-bių monopolio. Gal kada to ir sto-koju, bet nemanau, kad būčiau sto-kojęs šį kartą.

Visa eilė lietuvių kalba apie draugų ieškojimą kitataučių tarpe Lietuvos reikalui, bet beveik nie-ko nedaro. Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybė, daugnekal-bėdama, yra atsiekusi šioje sri-tyje gražių rezultatų.

Kas visą rezoliucijų žygį re-mia? Čia nemėginsiu išvardinti grupių ar pavienių asmenų. Vi-sam šiam žygiui reikalingos dar-bo rankos, finansinė parama, nuoširdus pritartis. Jei orga-nizacija ar grupė yra tuo prisi-dėjusi, tuo pačiu yra to reikalo pilna rėmėja. Tą patį galima pa-sakyti ir apie pavienius asme-nis.

Dirvos redaktoriaus ir mano nuomonės skiriasi. Žinau, kad jis yra didelis patriotas ir nuoširdus lietuvis. Jis yra atviras žmogus, ir aš tokius mėgstu. Davė progos man pasisakyti. Tikrai jam dė-kingas už tai. Skaitytojai iš mūsų pareiškimų patys pasidarys sau išvadas. Ta pačia proga noriu pa-dėkoti Dirvai ir jos redaktoriaus už tikrai nuoširdų viso rezoliu-džių žygio rėmimą. Redaktorių kietokas viena ar kita proga visų rezoliucijų reikalu pasisakymas komitetui atneša tik naudos.

L. Valiukas
Los Angeles, Calif.

jaunimo. Nepraleidau pro šalį ir savo St. Leonard's gimnazijos mokinių. Stebėjau, kaip visi, dažnai iki gaidelių, noriai jude-jo, krutėjo. Talkininkavo ne tik newjorkiečiai, bet ir kaimynai iš New Jersey. Mūsų darbas nesiriboja vien New Yorku. Jis plečiamas po visas Amerikos ir Kanados lietuvių kolonijas. Mes prašome talkos iš visų laisvėje gyvenančių lietuvių bei lietuviš-ky organizacijų, draugijų ir viso-kių kitokių lietuviškų vienetų.

-- Ar matosi kokie vaisiai to

jūsų triso?

--Per greitai spręsti apie mū-sų darbo derliaus gausumą, bet iš pirmųjų mūsų paskelbto va-jaus "kregždžių", atskraidinusių savo dalį, yra geras įspūdis. Štai Leonas ir Marija Virbickai -- 50 dol.; Dr. Julita ir Stasys Tro-janai -- 50 dol.; E. P. Paulonis iš Little Neck, N. Y., (tai lie-tuvis niekad nebuves Lietuvoj) -- 25 dol.; prel. Jonas Balkūnas -- 25 dol.; V. Lukas -- 25 dol.; K. Miklas -- 10 dol.; J. Liau-kus -- 10 dol. Tai tik keli pa-vyzdžiai per pirmųjų keturių die-nų laikotarpį po vajuos paskel-bimo.

-- Atrodo, kad komitetas įstengs ne tik laiku paruošti tūks-tančiui jau užsiregistravusių dai-nininkų labai svarbų gaidų reper-tuarą, bet ir visi kiti reikalai Lietuvių Dienai pasaulinėje pa-rodoje plauks kaip numatyti?

--Dėl to ir abejoti netenka.

-- Kaip matau, nusiminimui nėra vietos. Komiteto darbai bus gražiai vainikuoti?

-- Kur Lietuvos reikalai, mums ten nieko nėra negalimo. Amerikos lietuvių 1905 metais Paryžiuje parodoje švystelėjo lyg kometa ir parodė pasauliui -- mūsų tauta gyva ir ji privalo būti laisvų tautų gretose. Juo labiau šiandien mūsų pareiga kuo plačiau, kuo garsiau skleisti jos vardą, reikalauti Lietuvai lais-vės, o to ji juk tikrai verta, -- pareiškė kun. Stasys Valiūšaitis.

Mykolas Cibas
Great Neck, N. Y.

DIRVOS NOVELĖS KONKURSUI rankraščiams paskutinė data

1964 m. kovo 31 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašiniščių puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašiniščių puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiu įteikti data: 1964 metų kovo mėnesio 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkur-sas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

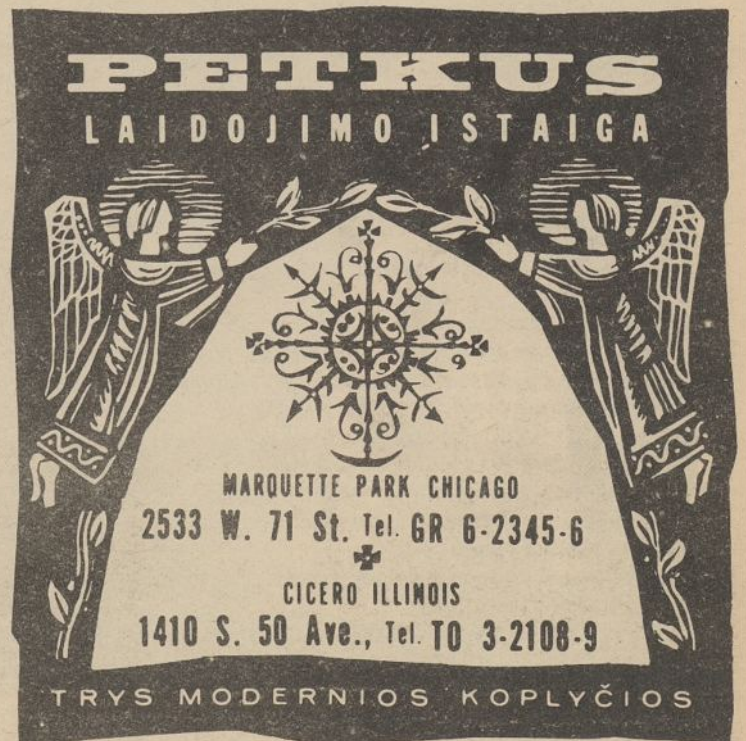
PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai pri-valo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapvār-džiu. Tas pats slapvārdis užrašomas ant pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštėlis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1964 m. Dirvos pavasario šventėje. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spaus-dinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius ga-li premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siu-žetą rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepri-klausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti ir ką rekomenduoti spausdinti. Jos sudėtis ir vieta bus paskelbta Dirvoje vėliau.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS

AKIMIRKOS

Bronys Raila

Aukštoji dailės kritika

Stanfordo Tyrimų Instituto narys Arnold Mitchell apskaičiavo, kad visų rūšių menininkai ir menų mėgėjai Amerikoje suteikia sąlygas kasmet klestėti pusrėčio biliono dolerių bizniam. Mat, apie 50 milijonų amerikiečių, nedaug mažiau kaip trečdalis visų gyventojų, vienu ar kitu būdu dalyvauja menų kūryboje, tos kūrybos priemonių ir instrumentų pramonėje.

Pavyzdžiui, fotografijos menininkų esama apie milijoną, o net 32 milijonai groja kokiu nors muzikos instrumentu, jų tarpe per 21 milijonas pianino barškintojų, daugiau, negu registruotų žvejų ir meškeriotųjų, įvairių aktorių, dramos sambūrių dalyvių esama apie pusę milijono. Gi dailininkų, be abejo, įskaitant visus savaitgalio dailininkus, yra net 15 milijonų, -- lygiai tiek pat, kiek ir medžioklės mėgėjų.

Jei kas galėtų atlikti panašią statistiką Amerikos "tautinių mažumų" tarpe, mes lietuviai čia tikriausiai užimtume ne paskutinę vietą. Įvairių menų kūrėjų, mėgėjų, vartotojų ir instrumentalistų savo visuomenėje mes dabar turime nemenką procen-

tą, -- kiekvieni atveju gausenį už medžiotojus ir meškeriojus.

Ir tatau, žinoma, kiekvieną iš mūsų džiugina, kadangi įprasta sakyti, jog šitokiais keliais būtinai kyla mūsų kultūra. Jei tikrus profesionalus lengvai ant pirštų suskaitytume, tai mėgėjus sunkoka būtų suskaityti net ir Stanfordo Tyrimų Institutui. Mes turime apstą savaitgalio teatrą, savaitgalio dainininkų ir muzikų, savaitgalio rašytojų ir žurnalistų, savaitgalio šokėjų ir dailininkų. O kiek namų pertaisymo, dekoravimo ir žemėvaizdžio architektų, dirbančių septynias dienas potarnybinėmis valandomis, -- tai bijočiau ir beskaityti.

Deja, likimo malonės plačiau pasireikšti gana nelygios. Pav., rašto, žodžio ir dramos menininkams "išplaukti" tarptautinius vandenis" kliudo perdidelis mūsų kalbos nepanašumas į šiam krašte didžiūmos vartojamą kalbą. Bet visi suiksimė, kad šios kliūtis nėra šokėjams, muzikams, architektams ir dailininkams. Ir jei tik kas iš jų turi išskirtinių gabumų, talento ir laimės, nelieka neišgirstas

ir "tarptautiniuose vandenyse".

Apie filmą nekalbėsiu, kur šalia Rūtos Kilmonytės įžymiau pasireiškė kai kurie nors ir lietuviškos, bet maišytos kilmės, labai geri ir labai nutautę aktoriai (L. Harvey, J. Šernas)... Muzikams taip pat dar nepasisekė užsitikrinti deramą vietą tarptautinėje arenoje, nors į ją mėgino žengti V. Bacevičius, Gaidelis, D. Kaminskas, A. Kuprevičius. Bet šokiui Lietuva jau davė tarptautinę žvaigždę Svetlaną Beriozovą (tiesa, V. Meškauskas Margutyje juokėsi išmano noro padaryti ją lietuve, tačiau ji pati visada ir griežtai laikė save lietuve). Gi architektūroje, bent amerikinėje plotmėje, pusėtinai gerų laimėjimų ir pripažinimų yra atsiekęs Jonas Mulokas.

Dėl dailininkų nebus dviejų nuomonių: jiems sekasi geriausiai.

Ir laikai jiems pasiūtiškai palankūs. Jei praėjusiame šimtmetyje sočiai gyveno ir buvo gerbiami "klasikai", tradacionalistai, pripažintieji, tai dabar labiausiai gerbiami, pripažintami iš karto ir perkami modernistai bei ultramodernistai. Gi realistams, impresionistams ir kitiems "klasikams" užėjo vargo ir pašaipų dienos.

Išplaukia ir, kaip atrodo, ateityje dar plačiau išplauks į "tarptautinius vandenis" mūsų jaunieji modernistai ir susepė laiko dvasiai prisitaikinti kai kurie vyresnieji. Taigi, visi jie pakelyje į daugiau ar mažiau stambų prasimušimą: patys vyriausi (A. Galdikas), vyresnieji (V. Kasiulis, V. K. Jonynas), jaunesnieji (Viesulas, Račkus, Šalkauskas), jauniausieji (Zapkus). Dar daugiau būtų galima suminėti pavardžių, kurios figūravo įvairiose stambesnėse parodose, sulaukė atžymėjimų ir kurių paveikslai ar skulptūros jau patenka į tarptautinės reikšmės muziejus.

Nebent eskimai dėl to nesidžiaugtų. Mes, lietuviai, esame karštesnio kraujo. Dėl kraujo ir galbūt dar dėl to, kad toms meno žuvims ėmė geriau sekis tarptautiniuose vandenyse, pastaraisiais metais mūsų spaudoje pradėjo rodytis labai ypatingų straipsnių apie tapybą, šaunių kritikų, o tai reiškia -- vertinimų, gilių, kaip okeano dugnas, aukštų, kaip Himalajai, taip iškilmingų, painių ir beveik nesuprantamų, kaip Einšteino reliatyvumo teorija. Tos kritikos skirtos tik dievams ir patiems dailininkams, o ne šiaip mirtingiems žmonėms.

Neiškenčiau nepasibraiukęs poros pavyzdžių. Nenurodysiu nei autorių, nei laikraščių, kuriuose

Foto objektyvas ar paveikslas joms įdomiau?

S. Dabkaus nuotrauka

kritikos buvo spausdintos, nes ne prieš juos šios mano pastabos nukreiptos.

Mano tikslas buvo nustatyti, ar negresia mums aukšto ir iškilmingo, bet klaukaus tuščiažodžiaavimo pavojus.

Štai apie vieno populiaraus dailininko parodą rašoma: "...Visų dėmesį patraukė kūrinyse "Šaltinis", pasižymintis ramybės išraiška ir dramatišku traktavimu šviesos. Čia jautėsi gili poezija ir savitas spalvų apvaldymas, visiškai apglėbiantis stebėtojo jausmus, perkliantis į iš kasdienybės į žavų mistišką gamtos pasaulį..."

Na, jei kūrinyse perkėlė žitrovą į "mistišką gamtos pasaulį", jis turėjo būti genialus sėdeveras. Tačiau kaip jis galėjo "visiškai apglėbti" stebėtojo jausmus? Gal jis daugiau apglėbė stebėtojo protą, kai jis įsijautė į gilią poeziją ir "savitą spalvų apvaldymą". Spalvų apvaldymas" nėra jokia speciali dorybė dailininkui, o greičiau jo elementarinė pareiga, savo amato išmokimas, ir kiekvienas bent vidutinių gabumų dailininkas yra išmokęs spalvas ne tik apvaldyti, bet ir suvaldyti. Jackson Pollack "nevaldė" spalvų, bet jis tat darė tyčia. Pagaliau, jeigu tas kūrinyse pasižymėjo dramatišku(!) šviesos traktavimu, tai kaip jis tuo pat metu pasižymėjo ir ramybės išraiška?

Štai dar kitas pavyzdys, puto tas kaip Niagara, apie vieną mūsų dailininkę: "Jos dinamiška prigimtis išsiveržia per gamtos simbolių nesuskaitomą spalvų skalę. Ji yra tiesiogiai dramatiška (Viešpatie, ir vėl tas dramatiškumas!) savo spalvų intensyvumu ir kontrastuose, spontaniška jų paliejimuose ar užtepimuose, linijų vingiuotuose bėgimuose, mistiška perdavimu paslaptingojo žmogiškosios pasąmonės plano. Visi jos darbai neturi savyje nieko statiško, jie

yra pasidavę amžinam judėjimui, keitimuisi vyksmo tęstinumo dėsnui. Nuolat besifermentuojančios spalvos išsiveržia į paviršių ne tik gyvo ir jauno kūrybinio entuziasmo, bet ir jautrios rankos nešamos. Kompozicija yra intuityvi, sąmonės neišieškota ir tuo jai charakteringa. Emocinis ir vaizdinis gamtos išgyvenimas yra tapęs sukoncentruotu visuotinos, nebūtinai tik lietuviškos gamtos išgyvenimu, simbolizuojančiu žmogiškuosius išgyvenimus..."

Na jau, dėl Dievo meilės, būk geras, šventas Tamošiau, -- aš vistiek tuo nepatikėsiu. Ir ne vien dėl stilistinio tokios aukštos kritikos griozdiškumo. Bet kad iš viso čia yra tik mistiškas jovalas.

Jei dailininkės prigimtis yra (1) dinamiška, (2) tiesioginiai dramatiška, (3) spontaniška, (4) mistiška ir (5) perduodanti paslaptingą žmogiškąją pasąmonę, tai kokia čia gali būti kalba apie talentą? Tuo labiau, kad ir dailininkės kompozicija yra "intuityvi, sąmonės neišieškota". Pasąmonė yra psichinė būseną dar be plano, kiekviena kompozicija yra sąmonės aktas.

Ir kokių būdu visi jos darbai yra "pasidavę amžinam judėjimui" ir savyje neturi "nieko statiško"? Muzikos kūrinyse, baletas, filmas "amžinai" juda, kol sustoja užsibaigę. Tapybos, skulptūros ar fotografijos kūrinyse taip pat dažnai mėgina užfiksuoti judesį, pagauna vieną jo momentą, ir jis lieka amžiams daugiau nebejudantis, stovintis, taigi, "statiškas". Jis nebesikeičia, ir čia neįvyksta joks "vyksmo tęstinumo dėsnis".

Na, ir kokiais mistiškais keilais "nuolat besifermentuojančios spalvos išsiveržia į paviršių", jeigu jos užbaigta tapinyje nebesifermentuoja, yra iš

karto uždėtos drobės paviršiuje, joms tik belieka kalbėti savo "skalėmis" ir nėra reikalo kur besiveržti?

O kaip "emocinis ir vaizdinis gamtos išgyvenimas tampa sukoncentruotu visuotinos gamtos išgyvenimu, simbolizuojančiu žmogiškuosius išgyvenimus", deja, nors berods dar esu žmogus, tačiau tokio sakinio ne tik nepajėgiu žmoniškai išgyventi, bet ir suprasti.

Kam tiek putų, kam tiek "mokslo", tiek "erudicijos" ir chaoso? Ir kam reikalingi tokie užsimonėjimai mūsų paprastus, normalius, daugiau ar mažiau gerus dailininkus versti sąmonės neišieškotais paslaptingųjų pasąmonės planų magais? Jų meno tai daugiau neįprasmina ir jų kūrinių nepriartina mūsų liaudžiai, kuriai parduoti jie skiriamai.

Pažįstu kiek tuos dailininkus, apie kuriuos čia kritikai taip aukštai kalbėjo, mažiau jų tapybos originalų ar gerų nuotraukų. Jie nėra revoliuciniai, nei klasikai, jų kūryba dar nekaba Louvre ar kokiuose didžiuliuose moderninio meno muziejuose. Jų vardas nenukentės, jei apie juos dar kalbėsime žmoniškai, o ne kažkaip demoniškai.

Rašydami tokiais premijuotais tuščiažodživiais apie mūsų dailininkus, mes juos tik pastūmėsime į demonišką pulkų bėgą, po ko jie praras ryšį su žeme, neteks savo naktų ramybės ir savo rinkos. Juk tokios dramatiškus, mistiškus, intensyviuos, spontaniškus ir amžinam judėjimui pasidavusius kūrinius beveik būtų baistu ir pirkti. Gi publika, įtikinta, kad už savuosius genijus nieko aukštesnio nebėgi būti, visai nustos lankyti kitas meno parodas ar muziejus.

Skaityk ir plătink
DIRVA

Atidus Žiūrovas parodoj domisi viskuo... S. Dapkaus nuotrauka

KAI RUSAI ATEINA

(ISTRAUKA IŠ KNYGOS "WENN DIE RUSSEN KOMMEN")

ROBERT RAID

(36)

1941 m. rugpjūčio 13 d. Motina palydi mane ligi durų.
-- Kada šįandie grįši, Robertai? Vėlai?
-- Manau, laiku, mama. Roogui išvykus į staigoje darbas pusiau sumažėjo. Greičiausiai Hoffui nesu taip baisiai reikalingas.
-- Ar Elfi šį vakarą ateis pas mus?
-- Ne, mama, aš pas ją užėisiu.
Motina pritaria.
-- Geriau, kad tu pas ją užeitum, Robertai. Ant kiekvienos kėtės stovi rusų sargybiniai, ir jaunai mergaitei per daug pavojinga vakarais vienai vaikščioti.
-- Tas ilgai netruks, mama. Greitai įvyks didysis atsiskaitymas.
-- Kad taip būtų, stinau!
Pamažu slenku į liaudies komisariatą. Priešais pastatą sustoju. Man vaidenasi, kad visas pastatas griūva ant manęs. Po vėlniais! Negi ir aš darausi isteriškas? Ir vien tik dėl tos kvailios tryliktosios dienos. Ir vis tik -- mano instinktas neklydo.
Įstaigoje darbas prasidėjo įprastai. Helė paduoda man atplėštus laiškus. Su byla po ranka užėinu pas Hofą. 9 val. ryto. Hoffas priima raštus -- tuo pačiu momentu suskamba telefonas. Jis pakelia rąglę.
-- Hoffas. -- Taip, taip palauk minutėlę, drauge!
Jis pasuka galvą į mane:
-- Pakalbėsim vėliau, drauge Raidai! Aš tamstą pašauksiu, išėinu.
Po kelių minučių Hoffas atidaro mano kabineto duris.
-- Užėik pas mane, drauge Raidai.
Jis man paduoda geltoną voką:

-- Drauge Raidai, būk malonus ir įteik šį laišką Reiningui asmeniškai. Tai svarbi! Kliudijos negaliu pasiūsti.
Paimu laišką. Koks jis lengvas! Grįžęs į savo kabinetą pasiimu pluoštą popierių ir užsuku pas Herbertą.
-- Herbertai, Hoffas siunčia mane su laišku pas Reiningą --
-- Na, kas?
-- Jeigu po 20 minučių nesugrįšiu, jie bus mane nutvėrę. Herberto veidas pabąla.
-- Taip, bet...
-- Dabar netaikas plepėti. Štai keli nereikalingai raštai, kaip priedanga. Jeigu būsiu suimtas, pasirūpink mano motina ir Elfi, taip kaip anksčiau tarėmės!
Jis nuleidžia galvą.
-- Žinoma, aš pasi...
Bet aš nelaukiu: užtrenkiu Herberto kabineto duris ir kylu laiptais aukštyn.

Prie personalo skyriaus durų akimirkliai sustoju. Negi jau išmušė ir mano valanda? Suimu rankeną ir drąsiai atveriu duris. Olga šypsteli ir nulenkia galvą. Kruugas atsistoja manęs pasitikti.
-- Draugas Reiningas tavęs jau laukia, Raidai!
Einu prie Reiningo durų, Kruugas iš paskos. Primerktomis akimis Reiningas pažvelgia į mane ir nusišypso.
-- Malonėk arčiau Raidai! Kur tas laiškas?
Man peržengus slenkstį Kruugas iš lauko uždaro duris. Žengęs žingsnį Reiningo pusėn pajutau, kad kažkas stovi už manęs. Reiningas ištiesia ranką, paima iš manęs voką ir jį numeta į krepšį. Paskui pasukęs veidą į šalį sako:
-- Štai jds turite Raidą, draugai!

Pora stiprių rankų kietai laiko mane iš užpakalio. Priešais ateina vyras ir ties manimi sutoja. Juk tai Pugovas! Jo ginklas įremtas man į vidurius.
-- Robertai Raidai! Tamsta suimtas. Stovėk ramiai, kitaip...
Letenos laikusios mane iš užpakalio atsileidžia ir apčiūpinėja mane visą. Ne, jokio ginklo su savimi neturėjau. Pugovas sukoman-duoja:
-- Eik paskui mane!
Reiningas atsistoja ir nusispiauna. Pugovas išėina iš kabineto ir aš paskui jį, lydimas dviejų enkavedistų. Olga žiūri į mane ir sukikena. Kruugas atveria personalo skyriaus duris -- jo veidas iškreiptas.

-- Pagaliau tave turime. Raidai! Mes tau apmokėsime už viską, tu prakeikta kiau! Žaidimas baigtas, Raidai!

Aplenkdamas Kruugą leidžiuosi su dviem rusiais laiptais žemyn. Įstaigos durys truputį praviros, ir momentui pamatau Herberto išbalusį veidą ir išplėstas akis.

Priešais liaudies komisariatą stovi juodas auto. Šoferis įjungia bėgius ir automobilis pašoka. Pugovas įšoka į mašiną. Pasukęs galvą matau -- Hoffas pasilenkęs pro langą žiūri, šalia jo moteris. Smūgiu į pakaušį esu įstumiamas į mašiną. Aš užkliūvu, krintu, bet vėl greit atsistoju -- į mane atsuktas Pugovo revolveris. Paskui mane įžengia antrasis enkavedistas. Mes važiuojam.

Mes važiuojame pro miestą -- mano miestą! Elfi ir motina -- jos lauks manęs. Visą sutvarkys Herbertas. Prieš mano akis namai ir gatvės, gatvės ir namai.

Mašina sustoja. Mes išlipame. Pugovas įėina į NKVD pastatą, aš su keliais dviem enkavedistais paskui jį. Paskui mus užsitenkia durys. Sargybiniui Pugovas pakiša kažkokius popierius ir einameto liau, lipame laiptais aukštyn. Ant laiptų, kiekviename koridoriuje visur sargybiniai. Mes einame ilgą tamsių koridorių. Prie vienu durų Pugovas sustoja ir jas praveria. Mane įstumia vidun. Čia ant ilgo pasienyje suolo sėdėję du enkavedistai pašoka. Pugovas eidamas prie rašomojo stalo pamoja vienam kareiviui, kuris sustoja veidu į duris. Jo rankoje naganas. Antrasis enkavedistas pripuolęs suima mano rankas. Pugovo palydovas pastumia kėdę, kuriuos rankos pasodina užlaždamas mano rankas už kėdės atramos.

Tada Pugovas palengva prieina ir sustojęs sako pašapiai:
-- Dabar jau turime tave, Raidai! Pagaliau pakliuvai į mano rankas, tu kalės vaikel!

Jis mirkteli akimi ir tuo momentu kažkas tvoja man į galvą.
-- Dabar jau sugautas, gudruoli!
Jis primerkia akis, žengia žingsnį atgal ir trenkia kumščiu man į veidą.

-- Še -- tu neskusta kiau! Še dar -- prakeiktas suski!
Smūgis iš kairės manęs vos neišverčia iš kėdės. Aš spiaunu krauju ir dantimis ir juokiuos, juokiuos...
-- Paleist!

Trečias smūgis mane išmeta iš kėdės. Kritęs bandau atsistoti. Vienas enkavedistas mane mygia prie žemės sugriebęs už gerklės. Prieš mane Pugovo batai.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ MENO ANSAMBLIO "DAINAVOS"

KONCERTAS

DALYVAUJANT VIEŠNIAI IŠ AUSTRALIJOS SOLISTEI
GENOVAITEI VASILIAUSKIENEIPROGRAMOJE: Juliaus Gaidelio „KANTATA
APIE LIETUVĄ" ir kitų kompozitorių
kūriniai.SOLISTAI: GEOVAITĖ VASILIAUSKIENĖ,
NERIJA LINKEVIČIŪTĖ,
ALGIRDAS BRAZIS.AKOMPANUOJA: DOROTHY OLDHAM ir
prof. VLADAS JAKUBENASDIRIGUOJA: STEPAS SODEIKA ir
ALGIS ŠIMKUSLAIKAS: 1963 m. lapkričio 3 d., 3:30 val. p. p.
VIETA: Marijos Aukštesniosios Mokyklos salė
(67th ir So. California Ave. kampas)

BILIETAI GAUNAMI:

„Marginiuose", 2511 W. 69 St., Tel. PR 8-4585
„Dainoje", 3321 So. Halsted St., Tel. CL 4-5665
Royal Blue krautuvėje, 4359 So. Campbell Ave.,
Tel. BI 7-9475
Cicero - Štangerbergų krautuvėje, 4938 W. 15 St.,
Tel. OL 6-1096

TĖVYNĖJE LIKO ŠIRDIS

Mykolas Biržiška byloja lietuviams išeiviams (3)

Kokie mes nekantrūs! Nė 20 metų nepraėjo, kai pasitraukėme iš maskoliško bolševizmo užgriebiamos mūsų Tėvynės, kuris dar nesuskubo joje pasireikšti visu savo atmainingu ir melagingu šlykštumu, dar, rodos, palaukime vieną kitą dešimtmetį, jeigu dar kam nebūs jis jau paaiškėjęs, ne, -- veržiamės jau savo akimis pasižiūrėti, savo nosimis pauostyti, kaip tikrai atrodo ir kuo tikrai dabar kvepia bolševikinama, maskolinama Lietuva ir Jos žmonės, lyg iš tolo stebint tatai būtų neaiški! Ar jau nebeužduodžiam pralieto mūsų Tautos kraujo, pamiršome Jos atkentėtus vargus?

Iš atsakymo į klausimą dėl bendradarbiavimo ir mainų su okupuota Lietuva, Lietuvių Dienos, 1961 gegužės.

Kurie sąmoningai pasitraukėme iš Lietuvos, stojome ne vien į tautinį darbą lietuvių svetur išlaikyti, bet ir į kovą prieš Lietuvos okupantus, Jos laisvės ir (to pat kultūrinio!) turto paveržėjus, mūsų Tautos naikintojus ir skaldytojus, Rūpinkimės būti kovingi ir drausmingi ir nesukime nė sau, nė kitiems galvų dėl Tautos priešio lakiruotomis pirštinaitėmis pakišamų žaltiškių siūlymėlių.

O kam kojos niežti bėgti, tegu sau bėga kur nori ir sveikiems nespainioja po kojomis.

Iš atsakymo į klausimą dėl bendradarbiavimo ir mainų su okupuota Lietuva, t.p.

Ne politikų, tik kultūrininkų ir ypač literatų bei menininkų išeivių darbai ir kūriniai bus tas reikšmingas turtas, kuriuo būsimame svarbūs ir ateityje Lietuvos visuomenė.

Iš žodžio pasakytų rašytojui J. Gliudai surengtame pagerbime Los Angeles 1961, IV, 22 d. jam laimėjus premiją už veikalą "Šikšnosparnių soste".

Ne vien fizinis atsilaukimas ir turimos tautinės gyvybės išsaugojimas bei įveiklinimas tremtyje mums rūpi ir turi rūpėti, bet ir gyvas, sąmoningas ir vakarietiškas mūsų brendimas, kur bebūtume ir iš kur tam medžiagos semti bestengtume. Stingti, nei vietoje tūpėti nė laiko neturime.

"Iš anapus Ramiojo vandenyno" Atolas, 1954.

Ir mūsų tremtis, mūsų klaidos ir suklupimai, mūsų nukrypimai, tiek bebus istoriškai pateisinta ir išteisinta, kiek sugebėsime ją panaudoti vakarietiškam savo subrendimui, o šį vėliau pritaikinti prikeliamos iš dabartinės nelaisvės Tėvynės sutvirtinimui.

"Iš anapus Ramiojo vandenyno" t.p.

Juo vakarietiškesnis bus tam mūsų indėlis, juo aiškiau jis ryškės bendrame Tautos lobyje, juo svariau jis atsvers ir persvers maskoliškai rytietišką slėgtį, kuri smaigiančiu slogučiu užgulė mūsų Tautą, kai bolševikiniai maskoliai išplėšė mums nepriklausomybę ir geležine uždanga atitvėrė nuo laisvojo Vakarų pasaulio ir jo gavių kultūrinių bei kitokių įtakų -- juo sveikiau atgys ir tvirčiau pakils išsivadavusi Tėvynė, nusikračiusi visokių maskoliškų brudų.

"Iš anapus Ramiojo vandenyno", t.p.

Nejaučiu..., kad dabar laisvai leidžiamų kūrinių -- eiliuotų ir neeiliuotų -- bendras literatūrinis lygis būtų apsilpęs palyginus su pasiektu Nepriklausomoje Lietuvoje literatūrinio iškilimu... Tačiau mūsų tremtinių kūryboje vis dėlto trūksta stipresnio, veiksmingesnio, tremtinio žodžio, kad ir gal neprilygstančio pirmosios pusės XIX-jo amžiaus lenkų ir lietuvių tremties Mickevičiaus -- Slovackio -- Krasinskio žodžiui, bet iš viso mūsų pranašingo žodžio, kūrėjus pastatančio tremties priekyje, iškeliančio juos aukščiau už mūsų politikus ir bendruomenės veikėjus, ne iš šių pasimančio, bet ir šiems nustatančio, diktuojančio kilnų, dvasingą kovingumą, grįžimą į mūsų tėvų ir vaikų ir jų vaikų Tėvynę.

"Apie kūrybos darbą, knygas ir laikraščius", Draugas 1953, IX, 19

Iš visur, kur dabar Vakarų kultūros supami ir veikiami, semkime visu uolumu, gal net įnirtimu, iš jos amžiais krautų ir kauptų dvasinių turtų ir stiprinkime savyje išneštus iš Tėvynės teisingos socialinės tvarkos ir laisvės ilgesį ir siekimą, savo Tėvynėje jau įgytuosius jų pagrindus ir pradus.

Drauge nepamirškime, jog svetur kiekvienas iš mūsų atstovaujam savo tautai, tad ir kiekvienas savo žodį ir elgesį tuo atžvilgiu turime derinti su mūsų tautos siekimais, jausdamiesi prieš ją atsakingi, kad ir niekeno neskirti, savo tautos reprezentantai.

"Nuo Vilniaus baroko iki Hamburgo barakų". Scientiae et Artibus, Nr. 1, 1946.

Atsakykite kiekvienas pats sau -- nuoširdžiai, atvirai -- niekas iš šalies neseka ir niekur neprašo:

Ar dažnai primenu, galvoju, gaudinuosi, atmintyje prikeldamas paliktoje šalyje mano artimųjų, kaimynų, pažįstamųjų brangius veidus?

Ką gi galvoju apie likusios mūsų Tautos likimą, ar seku jos vorkutiniams, sibiriniams keliais?

Ką naudinga savo žmonėms padarau šios mūsų sunkios tremties prailgusių metų?

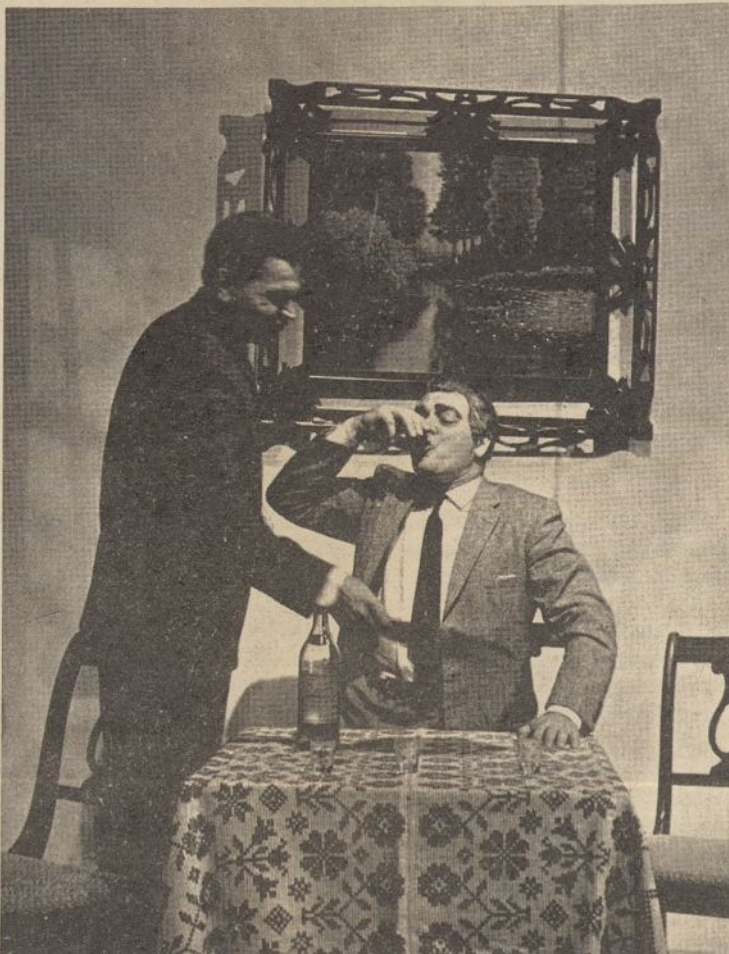
Ar visa, kas reikia, mano padaroma sau ir savo artimiesiems atlaikyti savo kalbai, Tautai ir Tėvynei ištikimybėje prieš supančias mus svetimybės bangas?

Kuo gi prisidedu -- mažas, nedidelis, kuklulis -- prie mūsų bendrų grumtynių su mūsų Tautos ir Tėvynės pavergėju -- maskolišku slibinu, nusigrimavusiu internacionaliniu komunizmu?

Taigi, ne svetimas nuodėmės skaičiuokime -- dabarties ir ateities -- spaudoje ar savo tarpe, -- tik kiekvienas savo sąžinę pakratykime ir ką joje radę netvarkoje, muškimės į savo krūtinę ir pakilę stokime į darbą.

"Kur tavo vieta Tautos kovoje?", Lietuvių Dienos, 1955 vasaris

Mūs -- išeivių tautiškai politinė pozicija yra aiški. Ne mes varduose Lietuvą iš nelaisvės pančių, ne mes ją laisvinsime, tik pati tauta vietoje vadoosis, pati laisvinsis. Mes jai čia tik padėsime visu

Iš "Popiečio diagnozės". Vaidina A. Dikinis ir E. Radvila. P. Petručio nuotrauka

POPIEČIO DIAGNOZĖ

Balys Čomskis

Senai žinoma tiesa: dramaturgui augti, bręsti padeda teatras. Dramaturgo veikalas, neišvydęs scenos, egzistuoja "teoretiškai", nes šiandien, išskyrus kritikus, niekas dramos veikalo neskaito. Dramos vienintelis instrumentas yra teatras, per kurį autorius gali išgirsti savo balsą ir kartu pajusti savo kūrybišką galią ar beįsigalėjimą.

Chicago lietuvių dramos teatras yra bandęs pastatyti beveik kiekvieną pasirodžiusį scenos veikalą. Mes matėme iš modernių dramaturgų -- Škėmą, Landsbergį, Ostrauską. Ne kiekvienas spektaklis buvo priimtas publikos išskėstomis rankomis. Ne kiekvienas veikalas pasižymėjo vitaline jėga. Ne kiekvienas režisierius, aktorius prakalbėjo emocine kalba. Po nepasisekusios premjeros sekė recenzetų dar nesekmingesnės "premjeros", ir teatras nutildavo ilgesniam laikui arba ieškodavo iš pasaulinės dramaturgijos jau turintį svarų scenoje veikalą. Bet teatras visada jaučia ir puikiai supranta, kad jo pamatas, jo tvirta žemė -- ieškojimas, ugdymas ir kova už savąją dramaturgią.

Šį kartą Scenos Darbuotojų S-ga išsiruošė į avantiūrinę kelionę, užsimojusi pastatyti Anatolijaus Kairio komediją "Diagnozė", kurią prieš keletą metų išleido "Terra", nesulaukdamą joje atgarsio literatūros gyvenime. Visi tylėjo ir vienodai mąs-

tė apie meniškai silpną "bevil-tišką" veikalą.

Ir nuostabu. Per premjerą Jaunimo Centro salė prisipildė skardžiu juoku, aplovismentais. Gyvas ryšys tarp scenos ir žiūrovų užsimezgė ir išsilaikė per visą spektaklį. Kaip nekalbėtumėm apie šiandieninės, moderniosios publikos meninį skonį, o vis dėlto ji -- rezonansas, scenos jausmų akustika.

Kodėl "Diagnozė" turėjo nelauktą pasisekimą? Nesunku atsakyti. Veikalas pateko į Stasio Pilkos režisūrą, kuri prikėlė komediją iš migloto, schematinio didaktinio "grabo" į veiksmingą scenos gyvenimą, bet "perdirbinėtojas" nepažeidė nei veikalo turinio ir formos, nei autoriaus savitumo, Stasys Pilka, gal būtų, nėra režisierius iš Dievo malonės, bet toji sena teatro "gudrioji lapė" žino, ką daro. Veikalo pastatyme atsispindėjo visa tai, kas yra būdingiausia St. Pilka -- menininkui, režisieriui, nors žanrinio atžvilgiu spektaklis nebuvo vieningas. Jis skilo į dvi puses -- į dramatinį (I veiksmas) ir į komedijinį -- satyrinį (II, III v.). Suprantama, kad komedijoje gali būti dramatinio ir net tragiško elemento, bet visas turi sueiti į komedijos stilių. Mano nuomone, "Diagnozė" yra tikra, lyrinė komedija, kurios tema -- šiandien dabar, tėvų konfliktas dėl lietuviškumo su dukra. Autorius nesijaukia, kad tėvai visomis priemonėmis gina lietuvišką, pa-

triarchalines tradicijas, bet lengva satyra skamba dėl metodo, kurio tėvai atakuoja savo dukrą. Tuo tarpu režisierius vietoje satyros, bijodamas užgauti patriotinius jausmus, parodė mums pirmajame veiksmo melodramą, kuri praskambėjo gana banaliai autoriaus nenaudai. Tikroji komedija prasidėjo nuo antrojo veiksmo, ir čia išryškėjo autorius savitas komedijos stilius. Paprastai komedijose yra piešiami neigiami asmenys, iš kurių silpnųjų būtų galima smagiai pasijuokti. Kairys nepatinka nei vieno neigiamo charakterio, šposo, anekdoto, bet komedijoje apščiiai satyrinio elemento, švelnaus komizmo spalvų.

Atlikėjų sąstatas -- ne visi pirmaeiliai aktoriai. Režisierius mėgsta eksperimentus, mėgsta jaunuomenę. Pasitikėdamas savo teatraline klausa, jis bando pasodinti į pirmas vietas tuos, kurie anksčiau vaidindavo tik epizodinėse rolėse. Spektaklis parodė, kad toks bandymas gali turėti pasisekimą, ir kartu gali papildyti teatrą naujomis jėgomis.

Komedijos svarbiausi veikėjai -- Naujokaičių šeima. Juozas Raudonis -- tėvas, besąlyginis kovotojas už lietuviybę,ėjo režisieriaus nurodytu keliu ir daliai išpildė jo valią. Puikus balsas, temperamentas, išraiškingos akys davė padeda jo išraiškai tikėti. Bet kada jis stengiasi būti "ypatingu", pristinga vidinio pritarimo. O spektakliui pasibaigus, žiūrovui pasilieka klausukas: lietuviškas Jobas, ar lietuviškas Donkichotas. Jo žmona Konstancija -- Birutė Briedienė -- konkreti, paprasta, natūrali, tegu ir neišgauna pilnai esamų charakterių psichologinių niuansų, bet ją buvo malonu sekti ir klausytis. Duktė Birutė -- Julija Cijunėlienė turėjo schematinę personą, kaip sidabrinį dolerį: vienoje pusėje -- Linkolnas, kitoje -- lietuviškas vytis. Tačiau Cijunėlienės mergaitės piešinys yra toks naivus ir ne abstraktus, kaip tikrai būna pas mergaites 18-20 metų, jog "monetos" pusių pasikeitimas atrodo natūralus, psichologinis likimas. O tolimesniam likimui vystytis padeda Elena Blandytė -- gydytoja, įmesdama Algimantą Dikinį, kaip teniso kamuoliuką, kuris nuriedėjo į linksmą, laimingą pusę. Naujokaičių šeimoje pateka pavasario saulė: žentas lietuvis. Kiekvienas nelauktas svečias veikale yra praeivis, kuriam at-

skleisti charakterio bruožus nėra laiko. Ir taip Dikiniui teko groti smuiku su viena styga, bet aktorius, turėdamas gerus, sceninius duomenis, žaidė spalvingai, be papuošalų, gyvenimiškai. Elenos Blandytės gydytojos charakteryje -- sukaupti komidijinio žanro bruožai, kurie palieka ryškūs iki vaidinimo galo. Jos komiškas nežemina gydytojų "profesiją", bet pakelia jų vertingumo jausmą. Be to, ji pasižymi gražiai skambančia lietuvių kalba.

Vakaro "primadona", kuri linksmino publiką nuo pradžių iki galo -- tai "diagnozės" herojus, viengungis, šeimos draugas, kurį vaidino Edvardas Radvila, surandęs žmoniškumą aktorius. Jo satyra, humoras, nokstas saulėje, šiltas, paprastas, nevaržomai gyva kalba plaukia Budrio lūpomis, ir atrodo, kad jis kažką paliko nepasakęs.

Bendrai kalbant apie spektaklį reikia pažymėti Stasio Pilkos parodytą jautrų, nuoširdų, kūrybišką dėmesį dramaturgui, kuriam ateičiai tai gali turėti lemiamą reikšmę. Tiesa, režisierius dirbo ne vienas. Dirbo ir kūrė: aktoriai, dailininkas Virkau, Oželis, ir Cijunėlis, Rukuiža ir Maciukevičius, režisieriaus padėjėjas Beinoras ir Ilgūnas, Adomaitienė ir pats autorius.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti Dirvą

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIŠ,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę
AULINA
MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
CLEVELAND 24

Iš "Popiečio diagnozės". B. Briedienė -- Konstancija Naujokaitienė ir J. Cijunėlienė -- Birutė Naujokaitytė. P. Petručio nuotrauka

kuo įstengsime.

"Lietuvai nepriklausomybė atgausime", Draugas, 1961, II, 27 d.

Drąsiai ir ramiai ženkime toliau kovos dėl Lietuvos išsivadavimo iš bolševikinės vergijos keliu. Nespaudydami į praeitį, tik stengdamiesi ją suprasti, kad ateičiai neimtumė iš jos mūsų pažintų silpnųjų: turime sekti taip pat ir Lietuvoje likusios tautos ne tik žiaurų likimą, bet ir pilko jos gyvenimo kasdienybę, kuriai pažinti nemažai pateikia medžiagos mūsų spauda iš įvairių šaltinių, tik mokėkime ją skaityti.

"Vieningai Lietuvos vadavimo keliu", Lietuvių Dienos, 1952 vasaris

Nepamirškime, jog Tėvynėje likusi Tauta iš mūsų laukia daug, daug laukia! Neapvilksime, tik palengvinkime jai grįžti į Vakarų pasaulį -- ne išsivajotą ir ne persvajotą, o dar maskoliškai apmeluotą, bet tik į tikrąjį laisvų darbo žmonių pasaulį.

Galvokime -- renkimės -- dirbkime.

"Iš anapus Ramiojo vandenyno", t.p.

FILATELIJOS KAMPELIS (12)

ANTANAS BERNOTAS

ANDORA (nedidelė valstybėlė rytiniuose Pirėnų kalnuose tarp Prancūzijos ir Ispanijos) išleido 3 pašto ženklus su istoriniais įvykiais, 20 centimų ženkle matome tautinį šokį La Sardane, 50 c. ženkle parodytas Karolis Didysis, žygiuojąs su savo kariuomene per Andorą. 1 franko ženkle -- valstybės įkūrėjas Liudvikas le Debonnaire.

Andora. 191 kv. mylios kraštas su apie 6500 gyventojų, yra pusiau nepriklausoma valstybė, įkurta XIII amž. Kraštą valdo 24 asmenų taryba, tačiau dalį krašto paveldėjimo teisėmis administruoja Ispanijos vyskupas iš Urgelio, kitą dalį -- Prancūzija, kurioms kraštas moka po nedidelę duoklę. Krašto sostinė -- Andorre-la-Vieille.

Krašte kursuoja prancūzų ir ispanų valiuta. Nuo 1928 m. ispanų valdomai daliai išleidžiami atskiri pašto ženklai su ispaniškais užrašais, gi nuo 1931 m. prancūzų valdomai daliai -- pašto ženklai su prancūziškais užrašais. Čia parodytas p. ženklas yra su prancūziškais užrašais.

ČEKOSLOVAKIJA išleido du pašto ženklus, kuriais paminima Didžiosios Moravijos valstybės 1100 metų įsteigimo sukaktis. Pašto ženkluose yra senovinis puodas bei žemėlapis ir senovinis lako antspaudas.

Moravija užima centrinę dabartinės Čekoslovakijos dalį ir tęsiasi nuo Karpatų kalnų iki Du-

nojaus. Ją iš šiaurės į pietus kerta Moravijos upė, davusi kraštui pavadinimą.

Krašte gyveno įvairios tautelės, kurios buvo išstumiamos ar nugalimos kitų atklystančių tautelių, kol galop V-VI amžiuose čia įsikūrė slavai. Po kraštą valdžiusio Karolio Didžiojo, čia įsigalėjo vietinis kunigaikštis Moimiras I, įkūręs didžiąją Moravijos kunigaikštiją. Jo įpėdinis Rostislavas padarė dar daugiau: jis pasikvietė 863 m. šventuosius Kirilą ir Metodijų, kurie galutinai apkrėstijo ten gyvenusius slavus, sudarė jiems abėcėlę (kirilicą) ir išvertė Šv. Raštą. X amž. pradžioje vengrai užėmė Slovakiją, o Moravija ir Bohemija (Čekija) pateko vokiečių įtakon ir buvo ju kolonizuotos. Pastarosios vokiečių šioje ar kitokioje kontrolėje pasiliko iki 1918 m., kada buvo įsteigta nepriklausoma Čekoslovakijos valstybė.

KANADA rugsėjo 25 d. išleido 5 c. pašto ženklą, kuriuo paminima 200 metų sukaktis, kai ten buvo įvestas pašto susisiekimas. Piešinys -- pašto raitelis ir dalis Quebec'o provincijos. Spalvos -- tamsiai žalia ir šokoladinė.

Iki 1763 m. Kanadoje nebuvo tikro pašto susisiekimo, o esama korespondencija buvo pristatoma tokiais keliais, kurie pasitaikydavo. Tik žinomasis amerikietis Benjaminas Franklinas, šiaurinės Amerikos vyr. pašto viršininko padėjėjas, tais metais iš Philadelphiajos atvykęs į Quebec'ą, įsteigė pirmąją Kanados pašto susisiekimo sistemą. Jis parinko judėjimo kelius ir sustojimo vietas, kur paštas turėjo vykti. Iš Europos atgabamas paštas sustodavo Quebec'e, paskui eidavo į Trijų Upių miestą (pranc. Trois-Rivieres), vėliau į Montrealį ir, jei jo būdavo, ir į Ameriką. Paštas buvo gabenamas pėsčiųjų, raitelių ir laivais. Vasarą buvo pristatomas kas mėnesį, žiemą -- jo-

Praeitą sekmadienį, spalio 27 d. Naujosios parapijos salėje ALRK moterų 36 kuopa ir Ateities Klubas suruošė Kristaus Karaliaus minėjimą. Nuotraukoje berniukų choras, išpildęs programą ir dalis rengėjų: J. Žilionis, P. Ambrazas, F. Kaminskas, S. Stasienė, dr. Kun. Baras, R. Brazaitienė, kun. J. Grigonis ir J. Mikonis.

KULTŪROS FONDO UŽDAVINIAI IR ATEITIES PLANAI

B. Tautkus

Ką Kultūros Fondas atliko ir kokius planus turi ateičiai, geriausias informacijas turi KF pirmininkas kun. St. Šantaras. Tai asmuo, kuris savo asmeninį poilsį, energiją, širdį atidavęs lietuvių tautinės kultūros kėlimui, lietuvių išlaikymui, liuanistinių mokyklų vadovėlių parūpinimui. Kun. Šantarą sučiupau Melrose Parko ir apylinkės liuanistinės mokyklos patalpose pamokų metu. Pasibaigus pamokoms, KF pirmininko paklausiau:

-- Ar tikrai KF biudžetas -- lietuvių mylintį širdis?
-- Tikra tiesa. Su LB švietimo Tarybos pagalba ir visuomenės parama esame išleidę 3 vadovėlius liuanistinėms mokyk-

loms: S. Jonynienės -- Lietuvos laukai V skyriui (\$3.00), A. Tyruolio -- Ten, kur Nemunas banguoja VI skyriui (\$3.50), J. Plačo -- Gintaras VIII skyriui (\$4.00), Vl. Jakubėno -- Liaudies dainos du sasiuvinių (po \$3.00), V. Petravičiaus -- Gulbės karaliaus pati (\$1.25). KF neša bendrinės lietuvių kalbos laikraščio "Gimtoji Kalba" leidimo finansinę naštą. Išleidome prof. Vaclo Biržiškos Aleksandryno 2 tomus. Trečiasis tomas jau baigiamas spausdinti. Jis pasirodys prieš Kalėdas. "Aleksandryno" išleidimas KF kainuos 15,000 dol. Vieno tomo kaina -- \$7.50. Užsiskiusiems visus tris tomus -- \$15.

-- Kokie KF planai ateičiai?
-- Pirmiausiai baigti prof. Vaclo Biržiškos Aleksandryno trečio tomo išleidimą. Visi trys tomai sudarys 1500 puslapių. Mok. Jonynienė parašė VII skyriui liuanistinės mokyklos vadovėlį "Tėvų šalis". Jį patvirtino LB švietimo Taryba. Vadovėlis bus leidžiamas Kultūros Fondo.

-- Ar KF darbams ir uždaviniams rodomas pakankamas lietuvių visuomenės dėmesys ir parama.

-- Būčiau neteisingas atsakydamas neigiamai. Visuomenės dėmesys yra vidutinis. Gauname paramos aukomis. Ypatingai mus remia Lietuvių Fondas. Fondas suteikė apvalią sumą šiais metais iš gautų palūkanų. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija paaukojo 1000 dol., kuri pagelbėjo išleisti Aleksandryno antrąjį tomą.

Kad KF galėtų atlikti ne tik tai, kas čia trumpai paminėta, bet duoti daugiau ir greičiau mūsų visuomenei kultūrinių vertybių, prašyčiau jį visokeriopa remti, ypač aukomis. Būsiu atviras. Iki šiol gautoji iš lietuvių visuomenės parama mūsų veikimui buvo per maža, kad galėtų KF vykdyti savo darbus ir planus. Tikiuosi ateityje nuoširdaus visuomenės susidomėjimo KF darbais, ypač lietuvių mylinčios širdies duosnumo.

-- Ar Kultūros Fondas nėra vienos pasaulėžiūros ar politinės krypties institucija?

-- Daugiau, kaip nesamone. Mačiau spaudoje tokių prielaidų išvedžiojimų. Sentimentus palieku jų autoriams. KF rūpi ne poli-

tikavimas, vienos pasaulėžiūros "dvasia", bet pasitarinavimas visoms "pasaulėžiūroms", "įsitikinimams". Lietuvių tautinės kultūros apraiškos, lietuvių atžalyno tautinės dvasios ir tautos meilės skiepėjimas, lietuvių kalbos tobulinimas -- geriausias KF "politikavimas" ar vienos pasaulėžiūros "pirmavimas".

Lietuvių visuomenė užtikrinama, kad Kultūros Fondo politika, vimo, įsitikinimo ar pasaulėžiūros idėjomis nėra ir nebus vietos.

-- Ko, pirmininke, pageidautumėte iš lietuvių visuomenės: dėmesio, paramos - aukų, bendradarbiavimo?

-- Kartoju. Iš lietuvių visuomenės -- įvairiausių įsitikinimų

ir pasaulėžiūros -- prašyčiauparamos, aukų ir dėmesio KF išleis-toms knygoms. Jeigu mūsų išleisti kūriniai susilauktų nuoširdaus visuomenės susidomėjimo -- papildytų namų lentynas ar, asmenines bibliotekas -- KF išlygintų nuostolį, sukauptų lėšų išleidimui daugiau kultūrinių vertybių, daugiau liuanistinėms mokykloms gerų vadovėlių, o bendrinės lietuvių kalbos laikraštį "Gimtoji Kalba" galima būtų padažninti, baigė pasikalbėjimą LB Kultūros Fondo pirmininkas kun. Stasys Šantaras.

Pirmininko pareikštos mintys yra svarbios. Lietuvių visuomenė turėtų skirti atitinkamą reikšmę ir susidomėjimą. Kaip ne privilegija, o pareiga visiems kovoti už pavergtos tėvynės laisvę, taip pareiga, pagal išgalę, remti Kultūros Fondo darbus, uždavinius ir planus.

TORONTO

* LIETUVOS KARIUOMENĖS 45 metų atskirimo sukaktis yra ruošiamą lapkričio 24 d. 5 val. p.p. Priskikimo parapijos salėje. Minėjimo visais reikalais ir pravedimu pavesta rūpintis M. Stepačiūni.

* DAIL. H. ŽMUIDZINIENĖ skautų bazarui, ruošiamam lapkričio 9 d. Priskikimo parapijos salėje, padovanavo vertingą iš savo darbų rinkinio paveikslą.

* BALTIJOS BANGASKAUTŲ ČIŲ rudens šokiai įvyks lapkričio 23 d. Lietuvių Namuose. Laukiama daug jaunimo. Pasilinksminimo pasisekimu netenka abejoti, nes skautai tikrai mokės sudaryti tokias nuotaikas, kad bus miela, jauku ir malonu.

* PARAMOS valdybos nariai J. Preikšaitis ir P. Bastys spalio 22 d. dalyvavo Ontario Cooperative Credit Society atstovų suvažiavime.

* INŽ. M. MEILIŪNAS iš ilgesnės kelionės tarnybos reikalais vakarų Kanadoje grįžo į Toronto.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

BALSUOK UŽ GERIAUSIAI KVALIFIKUOTĄ KANDIDATĄ

Irwin L. SILBERT
JUDGE
Municipal Court

- Remiamas The Cleveland Press
- Citizens League sako: "Puiki teisinė ir visuomeninė patirtis užtikrina, kad jis bus geras teisėjas -- gerai kvalifikuotas"

X IRWIN L. SILBERT

Silbert for Judge Committee
Eddie "Whitie" Prokop, Secy.
2585 W. 10th St. Cleveland 13, Ohio

Svarbus pranešimas siuntinių į Lietuvą siuntėjams!

Artinasi Kalėdos, dabar yra pats laikas siuntinius siųsti, kad jie Lietuvoje šventėm būtų gauti.

Viena iš patikimiausių Amerikoje siuntimo firmų yra licenzijuota bendrovė Cosmos Parcel Express Corporation, per kurią siuntiniai yra betarpiškai siunčiami tiesiai į Vilnių.

Šios bendrovės du lietuviški skyriai randasi Chicagoje: 3212 So. Halsted St., tel. CA 5-1864 Chicago 8, Ill.; 2439 West 69th St., tel. WA 5-2737 Chicago 29, Ill.

Siųsdami per tas lietuviškas įstaigas siuntinius, Jūs esate pilnai garantuoti, jog siuntiniai bus tvarkingai supakuoti, tuoj pat išsiųsti tiesiai į Lietuvą ir pasieks gavėją po 5-6 savaitių.

Ten pat didžiausias pasirinkimas, urmo sandėlio kainomis visų medžiagų ir prekių kurios tinka siuntimui.

Cosmos įgaliotų atstovų Chicagoje yra Edvardas Žukauskas.

Šitoje firmoje pradėjo taip pat dirbti, ilgą laiką toje srityje dirbęs ir siuntinių siuntėjams žinomas Vytautas Žukauskas.

Taigi visais siuntimo ir informacijų reikalais kreipkitės paminėtu adresu 2439 W. 69 St., tel. WA-5-2737 arba 3212 So. Halsted St., tel. CA 5-1864. Būsime tikrai kuo geriausiai aptarnauti ir pilnai patenkinti.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą ir ketvirtą. nuo 9 val ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. ANTIQUE. Four Roses 86 proof Str. Burb. Whiskey 5th \$3.98
2. BARNETT Prancūziškas konjakas 5th \$4.98
3. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška 5th \$3.98
4. Import. 6 metų CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98

5. NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
6. METAXA. Graikų brandy. 90 proof 5th \$5.75
7. V&T 60° SCOTCH Whiskey 5th \$4.98
8. BORDEAUX French vine 5th \$0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* A.L. TAUTINĖS SĄJUNGOS Clevelando skyrius gavo iš Centro valdybos naujų įstatų knygeles, išleistas šią vasarą, su St. Louis Seime padarytais pakeitimais.

Nariai prašomi pasistengti užsimokėti skyriui savo \$2,00 metinę duoklę. Skyriaus valdyba rengiasi sušaukti narių ausirinkimą artimiausiu laiku, kur bus pateikta pranešimai apie rengtą solistei G. Vasiliauskienei koncertą ir kitus skyriaus reikalus.

* SKAUTŲ AKADEMIKŲ MĖTINĖ ŠVENTĖ įvyks Čiurlionio Ansamblio namuose, Magnolia Dr., lapkričio 3 d. (sekmadienį) 5 val. p.p. Į šventę kviečiama atsilankyti Clevelando lietuvių visuomenė.

PERRINKITE HELEN J. LYONS CLEVELANDO MUNICIPALINIO TEISMO VALDININKE

Helen J. Lyons kandidatuoja per lapkričio 5 d. rinkimus į jos jau užimamą vietą Clevelando Municipaliniame Teisme.

Tai vietai ji turi nepaprastų kvalifikacijų, įgytų jos atlikto

Clevelandiečiui veikėjui Al. Baniui pagerbti praeitą sekmadienį spalio 27 d. Lietuvių salėje buvo suruoštas pagerbimas, į kurį atsilankė virš 150 asmenų. Nuotraukoje pagerbimo rengėjai ir programos išpildytojai su sukaktuvinininku. Sėdi iš kairės: G. Karsokienė, sukaktuvinininkas Al. Banis, prof. J. Žilevičius, N. Braziulienė, F. Saukevičius. Stovi: K. Karpius, V. Braziulis, P. Šukys, Z. Peckus, Z. Dučmanas ir F. Eidimtas.

darbo tarnyboje patirtimi, nes tai pirmoji moteris, išrinkta tokiai atsakingai vietai. Ji ir per praeitus rinkimus buvo remiama daugelio demokratinių organizacijų, unių ir apskrities demokratų centro komiteto.

Ji yra gimusi, augusi ir mokslus baigusi Clevelande. Apskritis įstaigose dirba nuo 1933 metų, gi 1957 m. buvo išrinkta Municipalinio Teismo valdininke 6 metų terminui.

Čia ji pasireiškė savo sąžiningumu ir iniciatyva.

Taigi, Helen J. Lyons savo patirtimi užtikrina sąžiningą, darbščią ir produktyvią tarnybą, todėl ir reikia ją pagerbti perrenkant į Clevelando Municipalinio Teismo valdininkės vietą. (sk.)

* SPECIALUS CLEVELANDO KOMITETAS ragina clevelandiečius, kad jie "padėtų sukurti tūkstančiams naujų darbų mūsų mieste ir sau sutaupyti pinigų". Thomas A. Burke, to komiteto pirmininkas tvirtino, kad balsuotojai gali tai atlikti, patvirtindami lokales problemas, numatuotas skelbimuose nuo 4 iki 9 nr. per lapkričio 5 d. rinkimus. Jo nuomone, tai esąs "pažangos pakietas".

Nr. 9 problema liečia 1.2 mil. operacinę samatą. Jei ji neprašys miestas turės įvesti miesto pajamų mokestį, kuris kiekvienam clevelandiečiui kainuotų 59,35 dol. į metus.

Nr. 4, 5, 6, 7 ir 8 klausimai nepakels mokesčių.

Tačiau pravedus nr. 4, balsuotojams sumažėtų apdraudos

mokesčiai, pagerinus gaisrininkų ir policijos pastatus ir priemones.

Nr. 8 -- klausimas padėtų mažų namų savininkams, nes tai sumažintų mokesčius nekildn, turtui. O naujos statybos suteiktų darbų statyboje dirbantiems.

Nr. 6 ir Nr. 7 klausimai liečia uosto ir aerodromo pagerinimus, kas taip pat suteiktų galimybes gausiesiems darbams.

Nr. 5 klausimas liečia miesto parkų pagerinimą. (sk.)

IŠRINKITE IRWIN L. SILBERT MUNICIPALINIU TEISEJU

I Clevelando Municipalinio Teismo teisėjus, kur vyksta rinkimai, The Cleveland Press rekomenduoja Irwin L. Silbert! Silbert, 38 m., buvo stropiu ir pedantišku miesto teisų di-

rektorius asistentu per 7 metus. Tuo būdu jis kartu susipažino su šio miesto ir jo gyventojų problemomis.

Neveltui ir Citizens League jį rekomenduoja, kaip puikų teisingą ir visuomeninę patirtį turintį teisėją.

Atsižvelgiant į jo kvalifikaciją, balsuokite už Irwin L. Silbert į Municipalinio Teismo teisėjus. (sk.)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

J. P. MULL-MULIOLIS
REALTOR

Euclid

Erdvus, 3 mieg., 1 šeimos namas. Didelis salonas, valgomasis, rūsys po visu namu, moderni vonia, nauji kilimai. Savininkas persikėlė į kitą miestą. Raktai mūsų įstaigoje. Apžiūrėkite ir duokite pasiūlymą.

Willowick

Graži gatvė, puikus susisiekimas, arti mokyklų. 5 metų senumo. 2 mieg. žemai, 2 pusiau užbaigti viršū. Padalintas rūsys po visu namu. \$17,800.

E. Cleveland

Į pietus nuo Euclid gatvės. 11 kamb., su baldais, gerame stovyje. Pajamos \$235 mėn. plus savininko butas.

2 šeimų, 5 - 5, du garažai, gerame stovyje. Palikimas. Prašo \$16,900. Siūlykite.

Šv. Jurgio parapijoje

1 šeimos, 6 kamb., 2 vonios, naujas gaso pečius, variniai vandens vamzdžiai, labai gražus kiemas. Prašo tik \$11,800. Galima pirkti su mažu įmokėjimu.

1 šeimos, 8 kamb., gaso karšto vandens šildymas, nauji langai ir durys, du garažai, sklypas 40 x 124.

2 šeimų, 6 - 5, \$10,400.

Investavimui

4 šeimų, 3 šeimų ir 3 garažai ant 1 didelio sklypo. Gerame stovyje. Visi butai išnuomot. Pajamos apie \$400 mėn. Kaina \$28,000.

4 butai ir 3 krautuvės. Labai gerai prižiūrėti namai. Prašo \$32,000.

2 dviejų šeimų namai 5-5 ir 6-6. Reikia remonto. \$9,600.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė ir John Lorenz
13229 Superior Ave.
UL 1-6666

ATSILYGINKIT UŽ IŠTIKIMĄ TARNYBĄ VISUOMENEI

Perrinkite...

Helen J. LYONS

CLERK

Cleveland Municipal Court

Išlaikykite sąžiningą - produktyvią - gabią tarnybą „Nėra pakaitalo jos patyrimui“

— Remiama —

- CUYAHOGA COUNTY DEMOCRATIC EXECUTIVE COMMITTEE
- THE CLEVELAND PRESS - NEWS
- COSMOPOLITAN DEMOCRATIC LEAGUE
- ITALIAN AMERICAN DEMOCRATIC LEAGUE
- A. F. L. - C. I. O.
- TE CITIZENS LEAGUE
- BROTHERHOOD OF LOCOMOTIVE TRAINMEN

X HELEN J. LYONS

Lyons for Clerk Committee: Gaspare A. Corso, Ch., 4300 Euclid Ave.

**IŠNUOMOJAMAS
5 KAMBARIŲ
BUTAS**

virš Superior Savings & Loan Assn. patalpų, East 68 ir Superior Ave. kamps.

Teirautis telefonu:
HE 1-2497

Šv. Jurgio parapijos rajone 2 namai ant vieno sklypo. Puikus vienos šeimos namas priekyje, dviejų šeimų namas kieme pajamoms. Be priekaišto švarūs iš lauko ir vidaus.

Savininkas skuba parduoti.

Šv. Vito parapijoje

5 miegamųjų namas, labai idealus didelei šeimai. Didelis sklypas. Vaismedžiai. Garažai. Laisvas įsikraustymui.

Francis Hrovat
Tel. EV 2-4535

East Cleveland, Taylor Rd., Christ The King par. rajone 6 miegamųjų vienos šeimos. Didžiulis salonas, valgomasis, virtuvė, pilnos apimtys rūsys. 2 automob. garažas. Pilnai išdekoruotas iš vidaus ir lauko. \$16,900. S. S. Herman-Realtor WY 2-1611

IŠNUOMOJAMAS BUTAS 6 kambariai. Prie šv. Jurgio parapijos. 6802 Bayliss Ave.

Savininkas parduoda vienos šeimos gerą mūrinį namą, 3 miegamųjų, gražioje Colonial Heights ir patogaus susisiekimo vietoje. Skambinti IV 1-5887 po 5 val. v. arba šeštadieniais ir sekmadieniais.

NAUJOS IDĖJOS
NAUJAI ERAI
APDRAUDA?

Pasitink

NATIONWIDE

dėl naujų idėjų!

- AUTOMOBILIŲ APDRAUDA
- NUO GAISRO APDRAUDA
- GYVYBĖS APDRAUDA
- NAMŲ SAVININKŲ
- MOKSLO
- PASKOLŲ
- NELAIMIŲ IR LIGOS
- PENSIJOS

Nationwide turi naujų idėjų jūsų apsidraudimui, kad išpildžius bet kurį apdraudos reikalavimą už jums įmanomą mokestį. Patikrinkite jus įdomiausias planą ir kontaktukite:

L I E T U V I
JUOŽA BALNIŲ
(JOSEPH BROOKS)
5359 Decker Rd.
No. Olmstead, Ohio
Telef. 777-2153

NATIONWIDE
Nationwide Mutual Insurance Co.
Nationwide Life Insurance Co.
Nationwide Mutual Fire Insurance Co.
home office: Columbus, Ohio

EAST CLEVELAND—13515 EUCLID AT SUPERIOR

SAVINGS
EARN

4 1/2 %

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL 2:30 P. M.

**SUPERIOR
SAVINGS**

HOME AND REMODELING
LOANS

IN TOWN OFFICE—6712 SUPERIOR AT E. 68TH

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Stick with 1.2
Balsuok TAIP
On Issue
Number 9

Balsuok UŽ
CLEVELANDO ATEITI
DAUGIAU DARBŲ
DABAR

No. 9
Charter Amendment-
Operating Levy

**BALSUOK UŽ
PROBLEMAS**

WILL NOT INCREASE
TAXES!

4. POLICE AND FIRE
IMPROVEMENT

5. PARK IMPROVEMENT

6. PORT IMPROVEMENT

7. AIRPORT IMPROVEMENT

8. URBAN RENEWAL

Clevelando rinkimai
antradienį,
1963 m. lapkričio 5 d.

Operation Cleveland Committee
Thomas A. Burke, Chairman
220 Pick-Carter Hotel
Cleveland 15, Ohio

Anna ir Laimutis Klimai susituokę praeitą šeštadienį, spalio 26 d. Clevelande. Vestuvių puota įvyko Čiurlionio ansamblio namuose. J. Garlos nuotrauka

KAS IR KUR?

AUKOS DIRVAI

* SLA PILDOMOJI TARYBA nutarė įsijungti į prezidento A. Smetonos monografijos garbės prenumeratorių eilę ir per sekretorę B. Pivaronienę prisijungti 25,00 dol.

Tąja proga atsiųstame laiške jungiami ir linkėjimai gražius darbus ir tikslus pasirinkusiems leidėjams.

* DR. JONAS MAURUKAS, gyv. Elyria, Ohio, praneša, kad jo telefonas pakeistas į FA 2-3396.

IŠSIŪSKITE LAIKU SIUNTINIUS!

Pašto įstaiga praneša, kad ryšium su transporto sąlygų nevienuodumu įvairiuose pasaulio kraštuose, be to, Kalėdinių pakietų siuntimo susiklostavimas prieškalėdiniame laikotarpyje, apsunkina pašto įstaigas. Kad pakietai pasiektų gavėjus norimu laiku, t.y., Kalėdoms, vertėtų įsidėmėti, kad tie pakietai privalo būti išsiųsti: į Europą iki lapkričio 10 d., paprastu paštu ir iki gruodžio 15 d. oro paštu.

* TRAGIŠKAI ŽUVO VLADAS SAVAITIS, spalio 13 d. grįžtant automobiliu iš žuiklavimo, Gyveno Melbourne, Australijoje. Paliko žmoną Mariją ir dukras Ramunę ir Aukse, bei savo motiną ir uošvienę be vyriškos globos.

Automobilį vairavęs R. Galinis ir bendrakeleiviai inž. V. Rekešius su Leonu Vacbergu gydo si ligoninėje.

Vėlionis Vladas Savaitis buvo vienu iš pirmųjų Čiurlionio Ansamblio narių ir emigracijai skiriant lietuvius po visą pasaulį, Vokietijoje teko išsiskirti su Ansambliu ir vykti Australijon.

Ant, Kaunas, Brooklyn 5,00
Dr. A. Grušnys, Larned 5,00
K. Morkūnas, Meriden 5,00
J. Sakalas, Cleveland 2,00
Pr. Aleksandravičius, Cleve 5,00
A. S. Trečiokas, Orange 10,00
K. Krulikas, Richmond Hill 5,00
V. Kavaliūnas, Cleveland ... 2,00
P. Karosas, N. Britain 10,00
St. Lazdinis, Cleveland 10,00
Vyta. Stuogis, Cleveland 5,00
A. Vaišnys, Waterbury 5,00
V. Mažeika, Chicago 5,00
Dr. V. Melnykas, Riverside 10,00
St. Jurgaitis, Cleveland 5,00
M. Šulmistras, Montreal 2,00
A. Rūta, Los Angeles 1,00
J. Stukas, Hillside 5,00
Pr. Zailskas, Cicero 5,00
D. Penikas, Brooklyn 10,00
J. Ramonas, Miami 3,00
Ald. Macys, Chicago 5,00
V. Zmuidzinis, Rochester ... 1,00
P. Dzekeuskas, Detroit 5,00

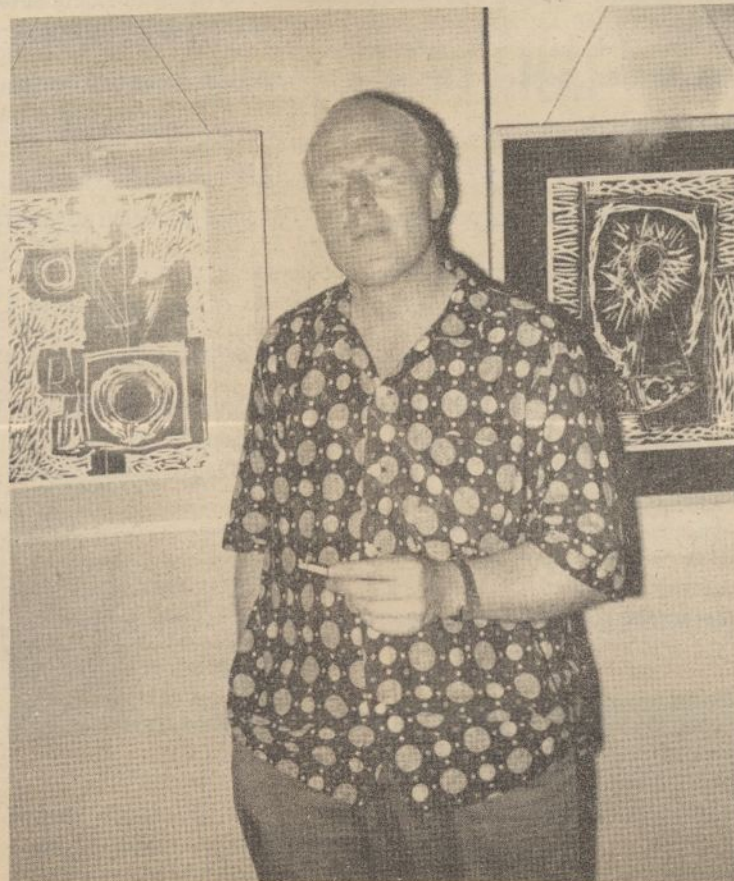
UŽDAROS REKOLEKCIJOS lietuvėms moterims, kaip ir pernai, įvyks lapkričio mėn. 8, 9, 10 dienomis amerikiečių moterų vienuolyne Chicagoje. Rekolekcinį praves tėvas Bruno Markaitis, S.J. lietuvių kalba. Mokestis už viską 20 dol.

Kviečiamos visos moterys, nežinint kuriai jos organizacijai ar draugijai priklausyti, įsijungti į šio dvasinio atsinaujinimo darbą savo asmenybei praturtinti. Registruotis prašome pas E. Daugirdienę telefon: LU 5-9500, o vakarais pas Dr. J. Meškauskienę telefon: PR 6-9801.

Rekolekcijas organizuoja ateitininkės sendraugės. (sk.)

H. Šalkauskas Warath festivalio laimėtojas

Laureatas dail. Henrikas Šalkauskas

Pereitą savaitę Warath festivalio Sydneyje proga surengtoje konkursinėje parodoje aukščiausią premiją (350 sv.) laimėjo žinomas dailininkas Henrikas Šalkauskas už parodoje išstatytą grafikos kūrinių "Serigraph". Tai pirmą kartą Australijoje tokio masto konkursinėje parodoje paskiriama aukščiausia premija (Grand Prix) grafikos kūriniui. Ta proga Sydney dienraštis Daily Mirror spalio 9 d. numeryje įsidėjo dail. H. Šalkausko atvaizdą ir jo premiją laimėjusį kūrinių. Dail. Henrikas Šalkauskas taip pat laimėjo neseniai surengtoje Mosman savivaldybės dailės parodoje pirmą premiją už akvarelę.

Toje pačioje Warath festivalio parodoje taip pat gavo premijas Eva Kubbos už akvarelinį darbą ir Nina Meškėnaitė už aliejinį darbą.

Šioje parodoje iš lietuvių dalyvavo: L. Urbonas ir A. Šimkūnas (tapyba), Eva Kubbos, A. Šimkūnas ir H. Šalkauskas (akvarelė), Eva Kubbos ir H. Šalkauskas (grafika). Jaunųjų menininkų iki 22 m. skyriuje dalyvavo Nina Meškėnaitė ir ligi 12 m. Eugenijus Meškėnas.

Spalio 17 d. Sydneyje prie Wynpard stoties atidaromas modernus Menzies viešbutis, kuris pasipuoš 22 Henriko Šalkausko 10 Eva Kubbos dailės darbais.

Madų paroda Bostone džiugino akį

Daug vėliau negu kitur ir Bostone spalio 20 d. buvo surengta moteriškų drabužių madų paroda. Dėl tokio pobūdžio parodos mūsų moterų tarpe nuomonės apsisiskaldė, bet kiekvienas parengimas, jeigu jis rūpestingai ruošiamas, gali būti įdomus. Madų paroda Bostone buvo su atsidėjimu surengta ir tikrai džiugino žiūrovo akis.

Parodą surengė Lietuvių Moterų Baltijos klubas. Kaip visada lakių ir spalvingų žodžių parodą pradėjo L. Čepienė, toklubo dartinė pirmininkė, deja, paskui savo vyrą dr. Vyta. Čepą, išvyks-

tanti iš Bostono į Tennessy valstiją.

E. Vasyliūnienė skaitė paskaitą apie žmogaus aprangą. Paskaita buvo neilga ir kondensuota, nors prelegentė savo žodį pradėjo nuo Adomo ir Ievos apdangalų ir baigė šių dienų moters drabužių apibūdinimu. Galtokiam atvejui paskaita buvo per rimta, bet faktinai parengimui ji nekenkė.

Paroda buvo pradėta liet. moterų tautinių drabužių demonstracija. Pasirodė žemaitė, zanykė, kapsė, dzūkė, Vilnietė, šiaurės ir rytų aukštaitės, Baltijos

pajūrio žvejų mergaitė. Rūpestingai paruoštus komentarus apie lietuvių moters drabužį davė L. Lapšienė, vyriausia šios parodos organizatorė. Tie drabužiai, čia pat dailiai apibūdinami, savo stilingumu, savo raštų ir spalvų skirtingumais, savo meniškumu ne tik džiugino akį, bet ir širdį graudino.

Bostono Liet. Dramos sambūrio režisierė Al. Gustaitienė su aktorės įgudimų vadovavo modernių moters drabužių parodai, pasakydama iš kokių medžiagų pačių lietuvių jie yra sukurti ir pasiūti, kokiai paskirčiai (darbui, pobūviui, baliui) jie yra skiriami. Ši parodos dalis buvo itin turtinga. Ji buvo pradėta mažamečių ir paauglių mergaičių drabužių parodomu. Modeliavo dukros, visos tikrai puikiai mamųčių apmokytos. Paskiauėjo moterų ir merginų patų ir įvairių paskirčių suknelių demonstravimas. Reikia pasakyti, kad Bostono lietuvių moterų ir merginų čia parodė ne tik savo darbštumą, sugebėjimą drabužių suprojektuoti ir pasiūdinti, bet ir itin gerą skonį. Savo mamytėm jos tikrai nepasidūdo, o tai gal ir bus joms šoks toks atlyginimas už įdėtą darbą besirengiant šiai parodai.

Al. Gustaitienė, tą parodos dalį pradėdama, tarė žodį, kuris nemažai ką nušviečia ir gerai paaiškina, kai kalbam apie madų parodas. Kalba p. Gustaitienė:

"Visai neabejojame, kad šiandien yra daug tautiečių, kurie į šios rūšies mūsų parengimą žiūri su ironiška žypsena, jeigu jau ne su pasipiktinimu. Atseit, argi laikas dabar tokiom poniųčių išdaigom?"

Tėvynę pavergta, pusė žmonių atitverta nuo laisvės spygliuotom vielom, ginklų fabrikuose galandami peiliai ir kalamos atominės bombos, o mūsų moterys štai rengia madų parodas, pučia, raitosi plaukus, glotnina figūras ir staisosi prieš minią, tiesiog nuodėmė baidydamos dar apsišarąjusį tautietį.

Gal tai ir tiesa. Bet argi ne visada taip buvo?

Antai, ir senovės Egipto faraonas Akhenatonas laistė savo draugų ir priešių krauju geltoną tyrų smėlį, o amžinojo grožio Nefertitė puošėsi ir dabinosi auksu ir deimantais, pagal anų laikų naujausią madą ir paprotį, kad jam patiktų, kad ji žavėtų, kad ir jo rūstaujančią dvasią sutramdytų.

Ir didvyriškieji graikų kariai mirė Termopilų tarpekly, ligi paskutinio, kovodami su persais, o jų skulptoriai vistiek kalė iš marmuro dangiškąsias moteris, įamžindami jas tukstančiams metams.

Moterys gražinosi ir siaubiant Romos imperiją barbarams, žudant Europą marui, ir liepsnojančią Prancūzų Revoliucijai, o ir Maria Stuart nėjo ant ešafoto suprakuraisiais vilokais ir neišsragintu avies kailiu.

Moters grožis nusižeminimas nulenkdavo karalių galvas, įkvėp-

VIRŠUJE: Balfo vajuos New Yorke organizatoriai posėdžio metu. Sėdi iš kairės: pirm. K. Vasiliauskas, St. Lūšys, E. Kulbokienė, A. Kaunas, A. Radzivaičienė, K. Bačanskas, M. Virbickienė ir Br. Špūdienė.

Vyta. Maželio nuotrauka

davo dailininkus, užburdavo poetus, sugundydavo pranašus ir sukvailindavo žilus filosofus.

Garsiąją Florencijos gražuolę Simonetą Vespucci mirusią, atidengtam karste vežė Florencijos gatvėmis, kad žmonės galėtų dar paskutinį kartą į ją pažvelgti, o genialus Boccaccio tada netgi į dangaus mėlynę žvelgdamas sušuko -- kad jos siela štai nauja žvaigždė pavirtusi!

Moters silpnė grožiui ir žavėjimui visada buvo ta pati, ir ji visada ieškojo naujų formų save visą išreikšti ir atskleisti.

Primityvioji Ieva ieškojo naujo žuvies kaulo įsikabinti į nosį, naujos žėrinčios sraigės į plaukus, o jos palikuonės -- jaunųjų linijos figūrai pabrėžti, išreikšti grakštų liemenų ir naujos spalvos ar naujo kaklo iškirpimo, kartais net ligi gąsdinančios ribos.

Ir jos visada savo pastangomis nugalėdavo vyrų širdis, nes pasaulis prieš jas nepajėgdavo užsimerti.

Tad ir mūsų dorovingoji tauta niekad nebuvo akla savo dainų mergelei lelijėlei, ir šiandien ne nuodėmė, jeigu Danutės akis apdainavo Maironis, prieš jas palūžo Putino vienuoliškasis pašaukimas ir net asketiškasis Brazilijos svet Paryžiaus giesmėje puošia Aldoną briliantais. O ką jau bekalbėti apie mūsų šį Stasį Santvarą, ne tik erotinėse eilėse, bet ir visa savo trubadūro prigimtimi prieš puošnią ir žavią moterį skaisčiai alpstantį!

Noriu tikėti, kad ir jūs šiandien žituo moterų polėkiu nepasipiktinsite, kaip nepasipiktinat, žiūrėdami į pražydusią alyvą, angelų išmargintą drugelį ir nereikalaujate, kad vaivorykštės spalvų rojus paukštis nurimtėjusių žmonių akivaizdoje būtinai pasirodytų iki padaigų nupeštas.

Be to, mes nevaizduosime jums nei Josefinos Baker, nei Marilyn Monroe, nei Elizabeth Taylor, aistringai įsikūnijusios Kleopatros.

Čia regėsite tik mūsų ponių kuklias meniškas pastangas. Tai jų pačių projektai, jų pačių moteriškų rankų darbas, ir, žinoma, -- tuose aprėduose jų pačių ir visos kitos gerosios gamtos duotos vertybės...

Madų parodą Bostone reikia laikyti pasisekusia. So. Bostono Liet. Piliečių d-jos II a salė buvo sklidina žiūrovų. Atrodo, kad L.M.B.K. šio parengimo dėka surinko ir šiek tiek vertybių, kurias paprastai jos išdalina paramos reikalingiems tautiečiams. Kai pradžia padaryta, reikia manyti, kad madų paroda Bostone nebus paskutinė. K.L.

Losangelietė baletų šokėja Violeta Karosaitė išpildo šokį Los Angeles Balfo 13 skyriaus surengtame vakare. L. Briedžio nuotrauka

Prof. dr. Povilui STANČIUI

mirus, jo šeimai ir artimiesiems savo gilia užuojautą reiškia

Danutė Kregždienė
Aldona Švalbonienė
Emilija Čygienė

L. S. T. KORP! NEO - LITHUANIA maloniai kviečia Tamstą atsilankyti į korporacijos 41 m. sukakties paminėjimo

ŠVENTĖ

kuri įvyks š. m. lapkričio mėn. 16 d. BYRD BALLROOM salėje, 4730 W. Madison St., Chicagoje, 7:30 v. vakare.

Vietas prašome iš anksto, ne vėliau lapkričio m. 14 d., rezervuoti pas A. Siliūną, 6839 S. Rockwell, telef. PR 8-0149, po 6 v.v.

Korp! Neo - Lithuania V-ba, Chicago.

Šventės programa:

- 10 v. pamaldos, T. T. Jėzuitų koplyčioje, 5620 S. Claremont.
- Po pamaldų aplankymas mirusių korporantų kapų šv. Kazimiero kapinėse.
- 7:30 v.v. Iškilminga sueiga -- 41 m. sukakties minėjimas Byrd Ballroom salėje.
- Vakarienė ir šokiai.

Šokiams gros Chicagos Neolithuanų 14 asm. orkestras.

Įėjimas: \$6.00. Studentams \$4.00